

ДОКЛАД

ЗА ДЕЙНОСТТА НА
ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНА КОМПАНИЯ
„ДСК-РОДИНА” АД
ЗА 2018 ГОДИНА

ОСНОВНА ДЕЙНОСТ НА КОМПАНИЯТА

Пенсионноосигурителна компания „ДСК – Родина“ АД („Компанията“) е регистрирана като акционерно дружество под името „Кооперативен пенсионен фонд“ с решение на Софийски градски съд по ф.д. № 13466 от 21.10.1997 г. с основни акционери Централен кооперативен съюз и свързани с него организации. От м. Март 1999 г. като нови акционери участват „Банка ДСК“ ЕАД и Българо – Американски Инвестиционен фонд. Към момента акционери на ПОК „ДСК – Родина“ АД са „Банка ДСК“ ЕАД, притежаваща 99.75 % от капитала на Компанията и други юридически лица – 0.25%.

ПОК „ДСК-Родина“ АД има двустепенна система на управление. Управленските органи са: Надзорен съвет и Управителен съвет. Към края на отчетния период съставите на двата са както следва:

- Надзорен съвет: Виолена Маринова – председател, Чаба Наги и Юрий Генев – членове;
- Управителен съвет: Доротея Николова – председател, Николай Марев, Румяна Сотирова и Михаил Сотиров - членове.

Участие на членове на НС и УС в акционерния капитал

Членовете на НС и УС нямат участие в акционерния капитал и не притежават права за придобиване на акции и облигации на Компанията. Възнагражденията, получени общо през годината са съгласно договорите за управление. Членовете на УС и НС нямат допълнително сключени с Компанията договори извън тези за управление. Участията на членовете на УС и НС в управителни и контролни органи на търговски дружества от групата на „Банка ДСК“ ЕАД през 2018 г. е както следва:

Име	Дружество	Позиция
Доротея Николаева Николова	„Банка ДСК“ ЕАД „ДСК Управление на активи“ АД	Изпълнителен директор и член на УС Член на УС
Николай Иванов Марев	x	x
Румяна Боянова Сотирова	x	x
Михаил Петров Сотиров	x	x
Виолена Маринова	„Банка ДСК“ ЕАД	Главен изп. Директор и член на УС
Юрий Генев	„Банка ДСК“ ЕАД „ДСК Транс Секюрити“ ЕАД „ДСК Мобайл“ ЕАД	Изпълнителен директор и член на УС член на СД член на НС

Считано от 20.11.2018 г. Компанията се представява заедно от двама от всеки от изпълнителните директори измежду Николай Марев – главен изпълнителен директор, Румяна Сотирова – изпълнителен директор и Михаил Сотиров – изпълнителен директор. Преди това – заедно и поотделно от всеки от изпълнителните директори.

Седмичното и адресът на управление на ПОК „ДСК – Родина“ АД е: гр. София, 1000, ул. „Княз Александър I Батенберг“ № 6.

През отчетната 2018г. на членовете на Надзорен и Управителен съвет са начислени възнаграждения в качеството им на такива в размер на 43 хиляд. лв. Няма придобити, притежавани и прехвърлени от тях през годината акции и облигации на Компанията. Съгласно разпоредбите на Кодекса за социално осигуряване /КСО/, пенсионноосигурителното дружество може да издава само поименни безналични акции с право на един глас и не може да издава облигации. В съответствие с пенсионното законодателство няма придобивани или прехвърляни собствени акции от Компанията по чл. 187а от ТЗ. През отчетната година Компанията няма сключвани договори по чл. 240 “б” от Търговския закон. Компанията няма регистрирани клонове.

Основната дейност на Компанията се извършва съгласно КСО. ПОК „ДСК – Родина“ АД е лицензирана /Лицензия No 04 от 03.10.2000 г./ от Комисията за финансов надзор /КФН/, /бивша Държавна агенция за осигурителен надзор /ДАОН/ да извършва допълнително задължително и доброволно пенсионно осигуряване чрез управлението на следните фондове за допълнително пенсионно осигуряване /ФДПО/:

- Универсален пенсионен фонд „ДСК – Родина“ за допълнително задължително пенсионно осигуряване;
- Професионален пенсионен фонд „ДСК – Родина“ за допълнително задължително пенсионно осигуряване;
- Доброволен пенсионен фонд „ДСК – Родина“ за допълнително доброволно пенсионно осигуряване;
- Доброволен пенсионен фонд по професионални схеми „ДСК – Родина“ за допълнително доброволно пенсионно осигуряване по професионални схеми.

Компанията извършва единствено дейности, свързани с допълнително пенсионно осигуряване и не може да осъществява други търговски сделки, които не са свързани пряко с предмета на дейността ѝ. Компанията управлява активите и администрира индивидуалните партии на осигурените лица в управляваните и представявани от нея Фондове за допълнително пенсионно осигуряване.

Ръководството на ПОК „ДСК-Родина“ АД се стреми да осъществява вътрешното управление на Компанията по начин, осигуряващ условия за спазване на нормативните изисквания и вътрешните регулации и защитаващ всички заинтересовани страни. През 2018 г. бяха предприети активни действия за привеждане на дейността на Компанията в съответствие с измененията в КСО и подзаконовите актове към него и беше постигнат значителен напредък в изпълнението на този процес. С оглед нормативно-установените срокове, процесът по привеждане в съответствие с измененията в нормативната уредба ще продължи и през 2019 г.

В изпълнение на разпоредбата на чл. 123е, ал. 7 от КСО, в рамките на системата за управление на Компанията вече са изградени всички законоустановени задължителни функции – актоерска, управление на риска, вътрешен контрол и вътрешен одит. По смисъла на посочената разпоредба „функция“ е вътрешният капацитет за изпълнение на практически задачи.

✓ **Функция по управление на риска**

Системата за управление на риска е добре интегрирана в организационната структура и в процесите за вземане на решения на Компанията. Функцията по управление на риска се осъществява от Отдел „Управление на Риска“, който се състои от служители с подходяща квалификация и опит. Решения за лимити, толерантност и управление на рисковете на портфейлно ниво се вземат от Комитета по управление на риска, съобразно рисковия профил на всеки фонд, дефиниран в инвестиционната му политика. Дейността по идентифициране, измерване и управление на рисковете, на които са изложени портфейлите на ФДПО, е цялостно и подробно уредена в системата от вътрешни правила, включително отговорностите на отделните участници в процеса, механизмите за взаимодействие между тях, процедури за отчетност и докладване. Функцията по управление на риска е добре внедрена в организацията на Компанията, като е структурирана и организирана по начин, позволяващ изпълнението на задачите да бъде обективно и оперативено независимо. Действащата система от лимити гарантира придържането към рисковия апетит и подпомага управлението на концентрацията на риск и алокацията на активите. Ежемесечно се изготвят вътрешни доклади за дейността по идентифициране, измерване и управление на рисковете

✓ **Функция за вътрешен контрол**

Дейността по вътрешен контрол в Компанията се осъществява от Специализирана служба „Вътрешен контрол“. Службата се състои от двама служители с подходяща квалификация и опит – ръководител на службата и асистент-одитор. Вътрешният контрол е цялостен и непрекъснат процес, интегриран в дейността на пенсионноосигурителното дружество, който се осъществява съобразно възприетата система за управление от управителните и контролните органи, от ръководителите на всички управленски нива, както и от всички други лица, които работят по договор с пенсионноосигурителното дружество. Функцията по вътрешен контрол е подчинена на Управителния съвет на Компанията, с което се осигуряват условия за осъществяването ѝ като обективна и независима от другите оперативни функции. През 2018 г. Специализирана служба „Вътрешен контрол“ е изпълнявала своите задължения в съответствие с приетите промени в нормативната уредба през 2017 г. в сила от 2018 г. Приетият от Управителния съвет годишен план за дейността по вътрешен контрол за 2019г. е изготвен въз основа на собствена оценка на риска, базирана на миналия опит на Службата. През 2019 г. предстои да бъдат извършени промени в Правилата за организацията и дейността на специализираната служба „Вътрешен контрол“ с цел постигане на пълно съответствие с нормативната уредба. Резултатите от всяко контролно действие се документират по установен в правилата ред и се докладват на Управителния орган на Компанията.

✓ **Актьорска функция**

Актьорските задължения се изпълняват от отговорния актьор на ПОК „ДСК-Родина“ АД, който е избран в съответствие с изискванията на КСО. Отговорният актьор е физическо лице с призната от КФН правоспособност, с високо ниво на професионална квалификация и богат професионален опит. През 2018 г. отговорният актьор е осъществявал актьорското обслужване на Компанията и управляваните от нея ФДПО в съответствие с нормативните изисквания към актьорската функция. Извършена е актуализация на пенсията, изплащани от Доброволния пенсионен фонд „ДСК-Родина“ и от Доброволния пенсионен фонд по професионални схеми „ДСК-Родина“, по определения в правилниците на двата фонда ред (два пъти годишно). В края на годината е извършено преизчисляване на пенсионните резерви на Компанията съобразно законовите разпоредби. В изготвените ежегодни актьорски доклади на управляваните пенсионни фондове е направен преглед на състоянието на всеки един пенсионен фонд, на неговите активи и задължения към осигурените лица и пенсионерите, анализирани са възрастовата структура на осигурените лица и пенсионерите и са разгледани потенциалните бъдещи рискове за съответния фонд. Изготвени са актьорски баланси и актьорска оценка на платежоспособността на пенсионните фондове. Освен това през 2018 г. отговорният актьор е участвал и в изготвянето на бизнес плана на Компанията и управляваните от нея пенсионни фондове за следващия тригодишен период.

✓ **Функции по вътрешен одит**

През 2018 г. бяха предприети необходимите мерки за въвеждане на функцията по вътрешен одит в Компанията. Вътрешно-одитната дейност се осъществява от едно лице, като процедурата по избора му е извършена съобразно законовите изисквания. В съответствие с принципа за независимост на одитната функция, ръководството на ПОК „ДСК-Родина“ АД е осигурило организационна автономност на вътрешния одит от другите оперативни функции в Компанията и са създадени необходимите условия за осъществяването на обективен, компетентен и независим вътрешен одит. С цел ефективно установяване на одитната функция и стартиране на вътрешно-одитна дейност от началото на 2019 г., през 2018 г. бяха разработени вътрешни правила за организацията на одитната дейност и годишен план за дейността през 2019 г.

ОСНОВНИ ПАРАМЕТРИ НА ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

А. Разходи

За 2018 г. разходите за дейността на ПОК „ДСК – Родина“ АД възлизат на 12 140 хил. лв., което представлява нарастване с 4.15% спрямо 2017 г. (разходите за 2017 г. са в размер на 11 656 хил. лв.). Разходите на Компанията са структурирани както следва:

- **Разходи за обичайната дейност** – представляват разходи, свързани с обичайното функциониране на Компанията и възлизат на 10 389 хил. лв., което представлява намаление с 6.41% спрямо тези разходи от предходната година (за 2017 г. разходите за обичайна дейност са били 11 101 хил. лв.). Разпределението по пера е както следва:
 - **Разходи за комисионни на осигурителни посредници** в размер на 1 700 хил. лв. През 2018 г. влиза в сила МСФО 15 Приходи от договори с клиенти. Съгласно изискванията на новия стандарт разходите по договори с клиенти, които предприятието извършва във връзка със сключването на договора и които не биха възникнали в противен случай се капитализират и отчитат като актив. През 2018 г. е извършен преглед на периода на амортизация и е взето решение, срокът за амортизацията на отчетения актив да се промени от 24 месеца на 60 месеца. В случаите, когато привлечените осигурени лица прекратят участието си във фондовете, управлявани от ПОК „ДСК – Родина“ АД преди изтичане на 60-месечния период, оставащата част за признаване в следващи отчетни периоди от разходите за комисионни възнаграждения по тяхното привлечение се признава като текущ разход към момента на прекратяване на участието. Ефектът от промяната на периода на амортизация е отчетен по-малък разход в размер на 2 914 хил. лв. Промяната на периода на амортизация е основната причина за намалението на разходите за обичайна дейност;

- Разходи за амортизации в размер на 215 хил. лв. В сравнение с 2017 г./187 хил. лв./ разходите за амортизации са нараснали с 14.97%. През 2019 г. влиза в сила МСФО 16 Лизинг, в резултат на което през 2019 г. Компанията очаква да отчете допълнителни разходи за амортизация на активи с право на ползване, отчетени по новия стандарт в размер на 91 хил. лв.;
 - Разходи за персонала с включени разходи за социални осигуровки в размер на 4 424 хил. лв. В сравнение с 2017 г. /4 117 хил. лв./ разходите за персонала са се увеличили с 7.46%. Разходите за персонала включват: разходи за възнаграждения през 2018 г. в размер на 3 480 хил. лв. и разходи за задължителни осигуровки в размер на 944 хил. лв. за същия период;
 - Други административни разходи и разходи за банка – попечител в размер на 4 043 хил. лв. В сравнение с 2017 г. /2 337 хил. лв./ административните разходи и разходите за банка попечител са се увеличили с 73.00 %. Най-голям дял в увеличението на разходите има такса надзор към КФН, която нараства от 45 хил. лв. на 1 400 хил. лв., което представлява нарастване с 3011.11%. Причината е извършена промяна в методиката на изчисление, в сила от 01.01.2018 г. Разходите за банка-попечител нарастват с 167 хил. лв., а тези за останалите външни услуги с 158 хил. лв.;
 - Разходи за провизии в размер на 7 хил. лв. /2017 г. - 63 хил. лв./.
- **Разходи за управление на портфейла от ценни книжа с източник собствени средства на Компанията** - представляват разходи за преценка на финансови активи, разходи по операции с ценни книжа, разходи за лихви и операции с чуждестранна валута и други финансови разходи. През 2018 г. те възлизат на 1 087 хил. лв. и са се увеличили спрямо 2017 г. /385 хил. лв./.
 - **Разходи за инвестиране на специализираните резерви на ПОК “ДСК - Родина” АД** – представляват разходи за преценка на финансови активи, в които са инвестирани специализираните резерви и са в размер на 656 хил. лв., като през 2018 г. са се увеличили спрямо 2017 г. (170 хил. лева).

Разходите за управление на портфейла от ценни книги с източник собствени средства на Компанията и разходите за инвестиране на специализираните резерви са представени на реда Нетни загуби от оценка на финансови активи в Отчета за всеобхватния доход, нетно със съответните приходи.

Б. Приходи

За 2018 г. общият размер на приходите от дейността на ПОК “ДСК – Родина” АД възлиза на 27 066 хил. лв. и няма съществена промяна спрямо 2017 г. /26 881 хил. лв./.

Общите приходи от такси от управление на фондовете са нараснали спрямо 2017 г., независимо от намаляването на размера на таксите, събирани от УПФ и ППФ. Това е следствие на нарастването на постъпленията от вноски от осигурени лица, нарастване на размера на средните вноски, добрите резултати от прехвърляне на осигурени лица.

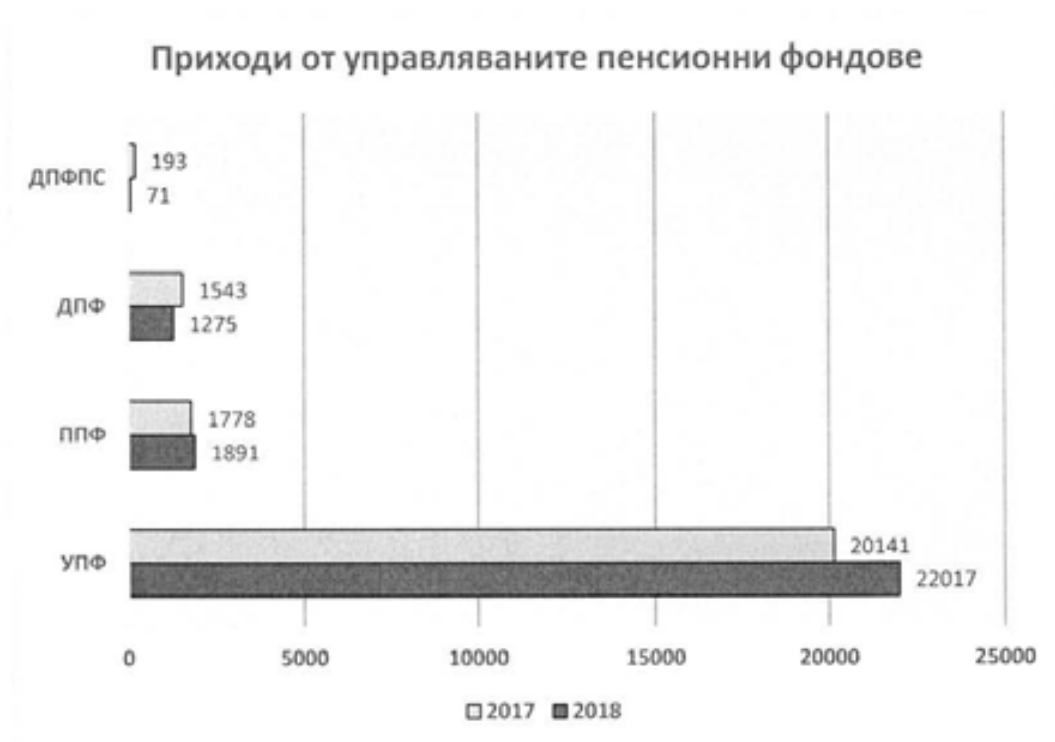
През 2018 г. Компанията намалява размера на събираните такси, както следва:

- УПФ ДСК-Родина – такса управление от 4.25% е намалена на 4.00% и инвестиционна такса от 0.85% става 0.80%;
- ППФ ДСК-Родина – такса управление от 4.25% става 4.00% и инвестиционна такса от 0.85% се променя на 0.80%.

Приходите на Компанията са структурирани както следва:

- **Приходи от такси и удържки от управляваните пенсионни фондове** - те са с най-голям относителен дял от общите приходи на Компанията, възлизат на 25 254 хил. лв. и спрямо 2017 г. /23 655 хил. лв./ са нараснали с 6.76 %. Най-голям е размерът на приходите от такси от УПФ – 22 017 хил. лв. Приходите от ППФ, ДПФ и ДПФПС са съответно в размер на 1 891 хил. лв., 1 275 хил. лв. и 71 хил. лв.

Следващата графика показва структурата на приходите от управление на пенсионни фондове по видове фондове.



- **Приходи от управление на портфейла от ценни книжа с източник собствени средства на Компанията** - възлизат на 1 006 хиляди лв. /3.72 % от общия размер на приходите/ и са намалели с 54.27 % в сравнение с 2017 г. /2 200 хиляди лв./. Приходите от лихви в портфейла от собствени средства на Компанията са в размер на 505 хиляди лв. Приходите от промяна на справедливата стойност на финансови активи възлизат на 500 хиляди лв. и са намалели с 69.95 %.
- **Приходи от инвестиране на специализирани резерви на „ПОК „ДСК – Родина“ АД** - възлизат на 780 хиляди лв. и са с 22.92 % по-малко в сравнение с 2017 г. /1 012 хиляди лв./. Приходите от промяна на справедливата стойност на финансовите активи, в които са инвестирани средствата на заделяните специализирани резерви са в размер на 310 хиляди лв. Приходите от лихви от лихвоносни ценни книжа, в които са инвестирани специализираните резерви възлизат на 470 хиляди лв.

Други приходи - възлизат нетно на 26 хиляди лв. през 2018 г. и са отчетени в следствие на приходи от спечелени съдебни дела в размер на 4 хиляди лв. и приходи от продажба на активи в размер на 22 хиляди лв.

В. Финансов резултат

През 2018 г. ПОК „ДСК – Родина“ АД е реализирала положителен финансов резултат след данъчно облагане в размер на **13 562 хиляди лв.** За сравнение посочваме, че спрямо 2017 г. /14 076 хиляди лв./ намалението е в размер на 514 хиляди лв., т.е. - 3.65 %.

Печалбата от инвестиционна дейност е намалела с 2 614 хиляди лв. Тази сума е компенсирана само частично от намалението на оперативните разходи чрез намаление на разходите за комисионни и увеличението на приходите от такси.

Основна причина за ниската доходност реализирана от Компанията е негативното движение в пазара на акции и особено спадовете през последното тримесечие на 2018 г. Глобалният спад на пазара на акции не подмина и българския пазар, като Sofix загуби 4.79%. Спадът на пазара на акции допринесе и за risk off ситуация и на пазара на ДЦК-та, като дълга на развиващите се пазари също бе подложен на натиск, включително и български ДЦК.

ПОК „ДСК-Родина“ АД
ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА ЗА 2018 ГОДИНА

Постигнатият финансов резултат се разпределя както следва:

- Неразпределена печалба 12 258 хил. лв.
- Специализирани резерви 1 304 хил. лв.

Г. Активи

Балансовите активи на ПОК „ДСК – Родина“ АД възлизат на **88 453 хил. лв.** Спрямо 2017 г. балансовите активи на Компанията са нараснали с 13 727 хил. лв. Това се дължи основно на увеличение на паричните средства с 8 906 хил. лв. спрямо предходната 2017 г.

Балансовите активи са структурирани както следва:

- ***Нетекущи материални активи*** – възлизат на 448 хил. лв. и представляват 0.51 % от всички активи. Те се състоят от:
 - Компютърна техника в размер на 85 хил. лв.;
 - Транспортни средства в размер на 360 хил. лв.;
 - Други нетекущи материални активи и разходи за придобиване на материални активи в размер на 3 хил. лв.;
- ***Нетекущи нематериални активи*** – възлизат на 183 хил. лв. и заемат дял от 0.21 % от всички активи на Компанията. Те се състоят от:
 - Лицензи в размер на 25 хил. лв.;
 - Програмни продукти в размер на 158 хил. лв.

След приемането на МСФО 16 Лизинг се очаква през 2019 г. Компанията да отчете активи с право на ползване в размер на 410 хил. лв.

Към групата на нетекущите активи на Компанията към 31 декември 2018 г. спадат и начислените активи по отсрочени данъци в размер на 89 хил. лв. Така общата стойност на нетекущите активи на ПОК „ДСК – Родина“ АД за 2018 г. възлиза на 720 хил. лв. /0.81 % от общата стойност на балансовите активи/ и бележи ръст с 4.35 % спрямо стойността на нетекущите активи към 31 декември 2017г. /690 хил. лв./

- ***Текущи вземания*** в размер на 2 082 хил. лв. /2.35 % от общата стойност на балансовите активи/, които представляват:
 - Вземания от пенсионни фондове в размер на 2 056 хил. лв. Вземанията на Компанията от управляваните пенсионните фондове се уреждат ежесечно и представляват разчети за различните видове такси, които Фондовете начисляват в полза на Компанията съгласно съответните правилници за дейността на всеки фонд. Вземанията от фондовете са разпределени както следва: УПФ – 1 814 хил. лв., ППФ – 153 хил. лв., ДПФ – 83 хил. лв. и ДПФПС – 6 хил. лв.
 - Вземания от клиенти и доставчици в размер на 8 хил. лв.
 - Други текущи вземания в размер на 18 хил. лв.
- ***Разходи по договори с клиенти*** в размер на 7 378 хил. лв. Това перо се формира от отчетен актив съгласно МСФО 15. Нарастването в размер на 2 746 хил. лв. спрямо 2017 г. /4 632 хил. лв./се дължи на промяната в срока на амортизация. Въз основа на промяна в очакванията на Компанията за полезния живот на актива, срокът на амортизация се актуализира и от 01.01.2018 г., този актив се амортизира за 60-месечен период.
- ***Разходи за бъдещи периоди*** в размер на 50 хил. лв. Това перо бележи ръст от 2 хил. лв. спрямо 2017 г. /48 хил. лв./. В тази група разходи влизат и платени разходи за застраховки и абонаменти през 2017 г., които се отнасят за 2018 г.
- ***Финансови активи, държани за търгуване*** в размер на 49 706 хил. лв. Те заемат висок дял от балансовите активи на ПОК „ДСК – Родина“ АД към 31 декември 2018 г. – 56.19 %. В годишния финансов отчет на Компанията за 2018 г. подробно е представена структурата на портфейла от ценни книжа;
- ***Парични средства*** – към 31 декември 2018 г. паричните средства на ПОК „ДСК – Родина“ АД по банкови сметки са в размер на 28 517 хил. лв. За сравнение към 31 декември 2017 г. Компанията разполага с 19 611 хил. лв. парични средства по банкови сметки. Това перо бележи ръст с 45.41% спрямо предходната 2017 г. и има втори по размер дял в активите на фонда – 32.24%.

5. Пасиви

Балансовите пасиви на ПОК „ДСК – Родина“ АД възлизат на **88 453 хил. лв.** и са структурирани както следва:

- **Собствен капитал и заделени специализирани резерви** в размер 86 939 хил. лв. към 31 декември 2018 г. Спрямо 2017 г. /73 386 хил. лв./ собственият капитал и специализираните резерви на Компанията са се увеличили с 18.47 %, в резултат на реализирания положителен финансов резултат за 2018 г. и увеличението на размера на заделените специализирани резерви. Те са структурирани както следва:
 - Основен капитал в размер на 6 010 хил. лв.
 - Заделени специализирани резерви в размер на 19 494 хил. лв. към 31 декември 2018 г. Увеличението на резервите спрямо 2017 г. /18 190 хил. лв./ е с 1 304 хил. лв. Структурата на специализираните резерви е както следва:

Резерв за гарантиране на минимална доходност в УПФ в размер на 17 904 хил. лв. Спрямо 2017 г./ 16 657 хил. лв./ стойността на резерва е нараснала с 7.49 %, поради увеличението на нетната стойност на активите на УПФ „ДСК – Родина“;

Резерв за гарантиране на минимална доходност в ППФ в размер на 1 590 хил. лв. Спрямо 2017 г./1 533 хил. лв./ стойността на резерва се е увеличила с 3.72 %, поради увеличението на нетната стойност на активите на ППФ „ДСК – Родина“;

- Други резерви в размер на 620 хил. лв. спрямо 2017 г. /629 хил. лв./ Резервите се състоят от: резерв от премия на емисии на акции в размер на 181 хил. лв., целеви резерви съгласно Търговския закон в размер на 471 хил. лв. и актюерска загуба от преоценка на планове с дефинирани доходи в размер на 32 хил. лв.
 - Финансов резултат в размер на 60 815 хил. лв., формиран от: неразпределени печалби от минали периоди в размер на 48 557 хил. лв. и текуща печалба за 2018 г. след данъчно облагане в размер на 12 258 хил. лв.
- **Пасиви** в размер на 1 514 хил. лв. Те представляват текущи задължения към персонала и осигурителни институции в размер на 783 хил. лв., търговски задължения в размер на 49 хил.лв., данъчни задължения в размер на 280 хил. лв., провизии в размер на 127 хил. лв., пенсионни резерви в размер на 108 хил. лв. /106 хил. лв. за УПФ и 2 хил. лв. за ДПФ/ и други задължения в размер на 167 хил. лв. Спрямо 2017 г. /1 340 хил. лв./ стойността на текущите пасиви се е увеличила с 12.99 %.

НЕТНИ АКТИВИ НА ПЕНСИОННИТЕ ФОНДОВЕ

Към 31 декември 2018 г. нетните активи на управляваните от ПОК „ДСК-Родина“ АД пенсионни фондове възлизат на стойност 2 073 735 хил. лв., което представлява нарастване със 141 712 хил. лв. спрямо края на преходната година. По този показател ПОК „ДСК-Родина“ АД отбелязва 7.33 % ръст през 2018 г., който е по-висок от реализирания ръст на целия пазар по критерия активи на пенсионни фондове (5.53% според публикуваната предварителна информация на уеб страницата на КФН). Нарастването на активите на управляваните от ПОК „ДСК-Родина“ АД пенсионни фондове през 2018 г. (141 712 хил. лв.) е по-малък от това, отчетено през 2017 г. спрямо 2016 година (403 519 хил. лв.). Причината за по-малкия ръст през 2018 г. е отрицателната доходност от инвестиционната дейност на Компанията. Нарастването на нетните активи на фондовете, управлявани от ПОК „ДСК-Родина“ АД представлява 20.24 % от общото нарастване на пазара през 2018 г., което е 700 289 хил. лв.

Изменението на нетните активи по фондове през 2018 г. и сравнението на резултатите с преходната 2017 г. е посочено в следващата таблица.

ПОК „ДСК-Родина“ АД
ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА ЗА 2018 ГОДИНА

/в хиляди./

Пенсионен фонд	2018			2017		
	Декември/18	Нарастване спрямо 2017	Ръст % спрямо 2017	Декември/17	Нарастване спрямо 2016	Ръст % спрямо 2016
УПФ	1 790 386	124 721	7.49%	1 665 665	348 756	26.48%
ППФ	159 057	5 732	3.74%	153 325	27 639	21.99%
ДПФ	109 807	10 911	11.03%	98 896	24 790	33.45%
ДПФПС	14 485	348	2.46%	14 137	2 334	19.77%
Общо	2 073 735	141 712	7.33%	1 932 023	403 519	26.40%

Общият пазарен дял по активи на пенсионните фондове, управлявани от ПОК „ДСК-Родина“ АД нараства от 15.26 % в края на 2017 г. на 15.52 % в края на 2018 г., което е увеличение с 26 базови точки за една година. Компанията заема 3-то място към 31 Декември 2018 г. по пазарен дял на управлявани активи измежду деветте пенсионноосигурителни дружества.

През 2018 г. ПОК „ДСК-Родина“ АД е реализирала положителен баланс от прехвърляне на средства на осигурени лица от един фонд към друг и в управляваните фондове, както следва:

/в хиляди./

Пенсионен фонд	2018			2017		
	Прехвърлени активи от други ПФ	Прехвърлени активи към други ПФ	Нето	Прехвърлени активи от други ПФ	Прехвърлени активи към други ПФ	Нето
УПФ	128 817	67 170	61 647	129 555	60 569	68 986
ППФ	14 112	7 070	7 042	13 612	6 963	6 649
ДПФ	427	512	-85	236	141	95
Общо	143 356	74 752	68 604	143 403	67 673	75 730

Нетният размер на привлечени активи от прехвърляне през 2018 г. е намалял спрямо този през 2017 г. с 9.14%.

ОСИГУРЕНИ ЛИЦА

Към 31 декември 2018 г. в пенсионните фондове, управлявани от ПОК „ДСК-Родина“ АД членуват 707 595 осигурени лица. От началото на годината осигурените лица са се увеличили нетно с 43 347, което представлява ръст от 6.53%. За сравнение през 2017 г. нарастването е било 55 882 или ръст от 9.19% спрямо 2016 г. Регистрираният нетен ръст на осигурени лица е по-висок от този на целия пазар, който през 2018 г. е 1.88 %.

На основание чл. 123з, ал.11 от КСО в сила от края на 2018 г., Националната агенция за приходите предоставя в края на всяко тримесечие на съответните пенсионноосигурителни дружества и на Комисията за финансов надзор информация за починалите осигурени лица и пенсионери в управляваните от дружествата фондове за допълнително задължително пенсионно осигуряване. За първи път тази информация е предоставена на всички фондове през януари 2019 г. за последното тримесечие на 2018 г. В тази връзка от целия пазар на осигурени лица към 31.12.2018 г. е изваден брой на всички починали лица, което се отразява както на броя на лицата в задължителните фондове, управлявани от ПОК „ДСК-Родина“, така и за останалите фондове. За сравнение, през 2017 г. и предходни години, пенсионните фондове са отчитали като намаление на броя осигурени лица само на тези починали, за които е получавана информация от техните наследници. Промяната на методологията в отчитане на починалите лица води до намаление на общия брой осигурени лица както за пазара, така и за фондовете управлявани от ПОК „ДСК-Родина“.

ПОК „ДСК-Родина“ АД
ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА ЗА 2018 ГОДИНА

В следващата таблица е посочено изменението на броя на осигурените лица с вноски по фондове през 2018 г. и през предходната 2017 г.

Пенсионен фонд	2018				2017		
	Декември 2018	Нарастване 2018/2017	Корекция чл. 123з ал.11 КСО*	Ръст % 2018/2017	Декември 2017	Нарастване 2017/2016	Ръст % 2017/2016
УПФ	553 142	33 359	- 5 465	5.31 %	525 248	38 214	7.85 %
ППФ	40 680	2 719	- 728	5.15 %	38 689	3 279	9.26 %
ДПФ	105 451	12 928		13.97 %	92 523	13 858	17.62 %
ДПФПС	8 322	534		6.86 %	7 788	531	7.32 %
Общо	707 595	49 540	- 6 193	6.53 %	664 248	55 882	9.19 %

***) Забележка:** Ефектът от промяната на методологията за задължителните фондове на ПОК „ДСК-Родина“ през 2018 г. е намаляване с 6 193 починали лица, които са присъствали в общия брой лица към края на 2017 г.

Общият брой на новоосигурените лица за целия пазар през 2018 г. бележи лек спад спрямо предходната година. Независимо от това, управляваните от ПОК „ДСК-Родина“ АД фондове отчитат ръст на новоосигурените лица спрямо 2017 г. През 2018 г. в пенсионните фондове, управлявани от ПОК „ДСК-Родина“ АД, са постъпили 29 371 новоосигурени лица, което представлява 20.29% от общия брой на новоосигурените лица за целия пазар.

Общият пазарен дял по брой осигурени лица на пенсионните фондове, управлявани от ПОК „ДСК-Родина“ АД нараства от 14.48 % в края на 2017 г. на 15.14 % в края на 2018 г., което е нарастване с 66 базови точки за една година. За поредна година Компанията бележи най-голямо нарастване на пазарния дял по брой осигурени лица спрямо останалите пенсионноосигурителни дружества.

Според публикуваната неокончателна информация на уеб страницата на КФН на българския пенсионен пазар ПОК „ДСК-Родина“ АД заема 3-то място по пазарен дял по осигурени лица измежду деветте пенсионноосигурителни дружества, опериращи на пазара. Нетното нарастване на осигурените лица в управляваните от компанията фондове през 2018 г. от 43 347 лица представлява 50.16 % от нетното нарастването на целия пазар (86 423 лица).

През 2018 г. ПОК „ДСК-Родина“ АД е реализирала положителен баланс от прехвърляне на осигурени лица от един фонд към друг и в управляваните фондове, както следва:

Пенсионен фонд	2018			2017		
	Прехвърлени лица от други ПФ	Прехвърлени лица към други ПФ	Нето	Прехвърлени и лица от други ПФ	Прехвърлени лица към други ПФ	Нето
УПФ	48 015	21 505	26 510	52 877	22 022	30 855
ППФ	3 389	1 386	2 003	3 946	1 320	2 626
ДПФ	42	121	(79)	32	72	(40)
Общо	51 446	23 012	28 434	56 855	23 414	33 441

Нетният брой на привлечени лица от прехвърляне през 2018 г. е намалял с 14.97 % спрямо този през 2017 г.

РЕАЛИЗИРАНА ДОХОДНОСТ НА УПРАВЛЯВАНИТЕ ПЕНСИОННИ ФОНДОВЕ

В таблицата по-долу е представена реализираната доходност на управляваните пенсионни фондове, изчислена за двадесет и четири месечен период назад (31 декември 2016 г. –31 декември 2018 г.) на база обобщена информация от КФН.

Пенсионноосигурителна компания	УПФ	ППФ	ДФФ	ДФФС
ПОК „Доверие“	1.02%	1.31%	2.04%	
ПОК „Съгласие“	2.23%	2.60%	4.52%	
ПОК „ДСК-Родина“	0.84%	0.97%	1.68%	1.38%
ПОД „Алианс България“	-0.09%	-0.23%	0.01%	
„Еи Еи ПОД“	0.52%	0.66%	1.21%	
ПОАД „ЦКБ Сила“	1.58%	2.51%	3.64%	
ПОД „Бъдеще“	2.26%	2.28%	2.55%	
ПОД „Топлина“	1.46%	1.61%	1.71%	
„Пенсионно-осигурителен институт“	0.67%	0.74%	0.44%	
Немодифицирана претеглена доходност	0.93%	1.32%	1.30%	

НАСТЪПИЛИ СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА, КЪМ КОЯТО Е СЪСТАВЕН ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За периода след датата, към която е съставен финансовият отчет на ПОК „ДСК – Родина“ АД, до датата на публикуването му не са настъпили важни или значителни за дейността на Компанията некоригиращи събития, неоповестяването на които би повлияло за вярното и честно представяне на финансовите отчети.

ПОЛИТИКА НА РЪКОВОДСТВОТО ПО ОТНОШЕНИЕ НА РИСКА

ПОК „ДСК - Родина“ АД е изложена на следните видове риск при операциите си с финансови активи:

- Пазарен риск
- Кредитен риск
- Ликвиден риск
- Законов риск
- Политически риск
- Риск от концентрация

Основните видове **пазарен риск**, свързан с отделните финансови активи са:

- **Лихвен** – рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент, поради изменение на нивото на лихвения процент, влияещ върху стойността на този инструмент;
- **Валутен** – рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент, деноминиран във валута различна от лев и евро, поради изменение на обменния курс; и
- **Ценови риск**, свързан с инвестиции в акции – рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неблагоприятни промени на пазарните цени.

Пазарният риск има най-голяма относителна тежест в общата съвкупност от рискове, на които е изложена Компанията и управляваните от нея фондове.

Кредитен риск е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неочаквани събития от кредитен характер, свързани с емитентите на финансови инструменти, насрещната страна по борсови и извънборсови сделки, както и държавите, в които те извършват дейност. Кредитният риск произтича основно от дълговите финансови инструменти, свободните парични средства и деривативните договори. За оценката на кредитния риск, Компанията взема предвид изменението в цената на суап за защита от кредитен риск (CDS), оценките на агенциите за кредитен рейтинг, както и финансовото състояние на съответните емитенти.

Ликвиден риск е рискът от загуби при наложителни продажби на активи при неблагоприятни пазарни условия за посрещане на неочаквано възникнали краткосрочни задължения. Компанията осъществява управлението на ликвидния риск чрез инвестиции основно във високоликвидни финансови инструменти.

Законовиет риск включва всички рискове за портфейла, свързани с промени в КСО и други нормативни актове, регулиращи инвестиционната дейност на Компанията. Подобни промени могат да доведат до загуба при привеждането на портфейлите в съответствие с регулаторните изисквания.

Политическият риск произтича от поява на сътресения в политическото положение, водещи до влошаване на нормалното функциониране на държавните органи и институции. Той се изразява в предприемането от страна на официалните власти на мерки и инициативи, които могат да доведат до влошаване на пазарните и инвестиционни условия, при които Компанията осъществява своята дейност.

Риск от концентрация е рискът от загуби поради неправилна диверсификация на експозиции към един емитент, група свързани лица, към един и същ икономически отрасъл или географска област. ФДПО имат добре диверсифицирани инвестиционни портфейли, което не налага специфични мерки за управление на тази категория риск.

Политиката на Ръководството по отношение измерването на видовете рискове е представена по – подробно в годишния финансов отчет на Компанията.

**ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР И
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2018**

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

До акционерите на ПОК „ДСК-Родина“ АД

ДОКЛАД ОТНОСНО ОДИТА НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

Мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на ПОК „ДСК-Родина“ АД („Компанията“), съдържащ отчета за финансовото състояние към 31 декември 2018 година и отчета за всеобхватния доход, отчета за промените в капитала и специализираните резерви и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към финансовия отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Компанията към 31 декември 2018 година и нейните финансови резултати от дейността и паричните ѝ потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет“. Ние сме независими от Компанията в съответствие с Етичния кодекс на професионалните счетоводители на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на финансовия отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

Оценка по справедлива стойност на инвестиции

Както е оповестено в Приложения № 4 и 7 на финансовия отчет, балансовата стойност на инвестициите, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, е в размер на 49,706 хил. лв. към 31 декември 2018. Това представлява 56.19% от общите активи на Компанията. Тези активи са ключов фактор за резултатите от дейността на Компанията и размера на нетните ѝ активи.

Определянето на справедливата стойност на финансовите инструменти, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, се осъществява ежемесечно на база на пазарни котировки на цената им от различни публични източници към края на предходния работен ден, или чрез прилагане на други оценъчни модели и техники. То се извършва в съответствие с изискванията на пенсионното законодателство, вътрешните правила за дейност на пенсионноосигурителната компания и съгласно изискванията на МСФО 13. Оценка по справедлива стойност.

Процесът на оценяване често изисква значителен обем от входящи данни. Повечето от тях се получават от налични данни в готов вид от ликвидни пазари. Когато, обаче, такива данни не са разполагаеми, е необходимо ръководството на Компанията да разработи приблизителни оценки на база оценъчни модели, които може да предполагат и участието на значителни преценки и допускания от негова страна.

Поради значимостта на горепосочените обстоятелства ние сме определили, че оценяването на справедливата стойност на инвестициите на Компанията е ключов одиторски въпрос.

В тази област нашите одиторски процедури, наред с други такива включиха:

- Проучващи запитвания, инспекции на документи и анализи за получаване на разбиране относно прилагания от ръководството бизнес модел и за процеса за определяне на справедлива стойност на инвестициите, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, както и за пряко свързаните процеси на текущо управление на инвестиционната дейност на Компанията.

- Преглед, инспекция на документи и оценяване на адекватността на политиките, процедурите и свързаните вътрешни контроли по процеса на определяне на справедливата стойност.

- Нашите одиторски процедури включиха и следното:

а) проучващи запитвания отправени към експертите на Компанията относно свързаните процеси по оценяването;

б) анализи и други аналитични процедури по отношение структурата и състава на портфейла от инвестиции по справедлива стойност в печалбата или загубата, с цел оценка на рисковете от съществени неправилни отчитания и определяне на области, в които одиторските процедури да бъдат фокусирани (вид на смитентите и финансовите инструменти; оценка на риска: кредитен рейтинг, концентрация, валута, географско разпределение; източник на дневна преоценка);

в) анализи на движението на инвестициите по справедлива стойност в печалбата или загубата през годината;

г) оценяване на проектирането, внедряването и оперативната ефективност на определени уместни контроли относно оценката на портфейла с инвестиции, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата и съответния ефект върху печалбата или загубата;

д) детайлен тест по същество, свързан с изпълнението на сделките с инвестиции по

справедлива стойност в печалбата или загубата през годината, който тест адресира риска от неточно отчитане или отчитане на несъществуващи покупки/продажби;

е) получаване на потвърдително писмо от банката-попечител и равнение на номиналната стойност на инвестициите по счетоводни регистри към 31 декември 2018 година до данните от полученото писмо;

ж) на база извадка, извършване на детайлен тест по същество на оценката по справедлива стойност на инвестиции, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата към 31 декември 2018 година - преглед на приложените от Компанията цени и техните източници; преглед и съпоставяне на котировки от публични източници за цени на тези активи; анализ и оценка с повишена критичност на допусканията и преценките, направени от ръководството на Компанията и използвани в експертните оценки; преизчисления на справедливата стойност;

з) преглед и оценка на източниците на ценова информация; рейтинг на входящите данни и параметри при определянето котировките на ценни книжа от независими агенции и анализ на адекватността на разпределянето по нива на йерархията на справедливите стойности;

и) оценка и проверка на пълнотата, уместността и адекватността на оповестяванията във финансовия отчет на Компанията спрямо изискванията на МСФО, приети от ЕС, относно представянето и оценяването на финансовите инструменти, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, вкл. за подходите и политиките за определяне на тяхната справедлива стойност, за йерархията на справедливите стойности и движението им в рамките на йерархията през годината.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Управителният съвет на Компанията („Ръководството“) носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване.

В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Компанията да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Компанията или да преустанови дейността ѝ, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Надзорният съвет и Одитният комитет („Лицата, натоварени с общо управление“) носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Компанията.

Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като

съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали се дължат на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е в резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одиторите в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Компанията.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаем до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Компанията да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Компанията да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки

случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13 юни 2017 година от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

ДОКЛАД ВЪВ ВРЪЗКА С ДРУГИ ЗАКОНОВИ И РЕГУЛАТОРНИ ИЗИСКВАНИЯ

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно „Указания относно нови разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България – Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет.
- Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- Делойт Одит ООД и АФА ООД са назначени за задължителни одитори на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2018 година на Компанията от Общото събрание на акционерите на ПОК „ДСК-Родина“ АД, проведено на 21 март 2018 година, за период от една година.
- Одитът на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2018 година на Компанията представлява четвърти пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от Делойт Одит ООД и втори пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от АФА ООД.

- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на Одитния комитет на Компанията на 18 март 2019 година, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Компанията.
- За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен одит, освен одита, Делойт Одит ООД е предоставил следните услуги на Компанията и управляваните от нея фондове, които не са посочени в доклада за дейността или финансовия отчет на Компанията:
 - Договорени процедури свързани с финансовия надзор, в съответствие с изискванията на Международен стандарт за свързани по съдържание услуги 4400 „Ангажменти за извършване на договорени процедури относно финансова информация“, по отношение ГФО за Надзорни цели на Компанията и фондовете за 2017 година, представляващи съпоставяне на извадкова база на сумите в отчета за финансовото състояние и отчета за всеобхватния доход в ГФО за надзорни цели, с цел най-общо съответствие със съответните суми в одитираните годишни финансови отчети, изготвени съгласно националното счетоводно законодателство, приложимо за 2017 година и МСФО.

За Делойт Одит ООД



Емил Бадов
Пълномощник на управителя Асен Димов
Регистриран одитор, отговорен за одита



бул. Ал. Стамболийски 103
1303 София, България

За АФА ООД



Валя Йорданова
Управител



Рени Йорданова
Регистриран одитор, отговорен за одита



ул. Оборище 38
1504 София, България

18 март 2019 година

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Ръководство:

Надзорен съвет:

Виолена Маринова Спасова – председател

Чаба Наги – член

Юрий Балгоев Генов - член

Управителен съвет:

Доротея Николаева Николова – председател

Николай Иванов Марев – член и главен изпълнителен директор

Румяна Боянова Сотирова – член и изпълнителен директор

Михаил Петров Сотиров – член и изпълнителен директор

Адрес за кореспонденция:

гр. София, пощенски код: 1000

ул. „ Княз Александър I Батенберг“ № 6, ет.1

www.dskrodina.bg

Банка - пощепител:

„Алианцбанк България“ АД

Инвестиционни посредници:

„Първа Финансова Брокерска Къща“ ООД

„Райфайзенбанк“ (България) ЕАД

„УниКредит Булбанк“ АД

„Юробанк България“ АД

„Ситигруп Глобал Маркетс Лимитед“

„Ситибанк Европа“ АД клоун България КЧГ

„Елани Трейдинг“ АД

Отчет за финансовото състояние


Към 31 декември 2018


В хиляди лева


	Бел.	2018	2017
Активи			
Парични средства и парични еквиваленти	6	28 517	19 611
Инвестиции по справедлива стойност в печалбата или загубата	7	49 706	47 519
Вземания от пенсионни фондове	8	2 056	2 186
Машини, съоръжения и оборудване	9	448	426
Нематериални активи	10	183	176
Отсрочени дългични активи	11	89	88
Разходи по договори с клиенти	12	7 378	4 632
Други активи	13	76	88
Общо активи		88 453	74 726
Пасиви			
Задължения към персонала и осигурителни институции	14	783	716
Търговски задължения	15	49	29
Дългични задължения	16	280	191
Други задължения	17	402	404
Общо пасиви		1 514	1 340
Капитал и специализирани резерви			
Основен акционерен капитал	18.1	6 010	6 010
Резерви	18.2	620	629
Неразпределена печалба		60 815	48 557
Специализирани резерви	19	19 494	18 190
Общо капитал и специализирани резерви		86 939	73 386
Общо капитал, специализирани резерви и пасиви		88 453	74 726

Отчетът за финансовото състояние на Компанията следва да се разглежда заедно с пояснителните бележки към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представени на страници от 6 до 43.

Финансовият отчет на страници от 1 до 43 е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПОК „ДСК-Родина“ АД и е подписан на 14 март 2019 г.



Николай Марев
Главен изпълнителен директор


Михаила Сотирова
Изпълнителен директор


Емилан Велчев
Финансов директор (съставителя)


Емиля Бадова
Регистриран одитор

Дата: 18.03.2019


Рени Йорданова
Регистриран одитор

Дата: 18.03.2019



Отчет за всеобхватния доход
За годината, завършваща на 31 декември 2018

В хиляди лева	Бел.	2018	2017
Приходи от договори с клиенти:			
от управление на Универсален пенсионен фонд	20.1	22 017	20 141
от управление на Професионален пенсионен фонд	20.2	1 891	1 778
от управление на Доброволен пенсионен фонд	20.3	1 275	1 543
от управление на Доброволен пенсионен фонд по професионални схеми	20.4	71	193
Приходи от дивиденди	21.1	974	988
Нетни (загуби)/ печалби от оценка на финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата	21.2	(934)	1 667
Приходи от дивиденди	21.3	1	-
Други финансови приходи, нетно	22	2	2
Други доходи, нетно	23	18	14
Общо приходи		25 315	26 326
Разходи			
Разходи за комисионни на осигурителни посредници	24	(1 700)	(4 397)
Разходи за персонала	25	(4 424)	(4 117)
Разходи за амортизации	9,10	(215)	(187)
Други административни разходи и разходи за банка поличител	26	(4 043)	(2 337)
Разходи за провизии	27	(7)	(63)
Общо разходи		(10 389)	(11 101)
Печалба преди данъци		14 926	15 225
Разход за данък върху печалбата	11	(1 364)	(1 149)
Нетна печалба за годината		13 562	14 076
Друг всеобхватен доход			
Позиции, които не следва да бъдат рекласифицирани последващо в печалбата или загуба			
Проценки на задължение по план с дефинирани доходи	17	(9)	(12)
Данъчни ефекти, свързани с тези компоненти		-	-
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци		(9)	(12)
Общо всеобхватен доход за годината		13 553	14 064

Отчетът за всеобхватния доход на Компанията следва да се разглежда заедно с пояснителните бележки към него, представяващи неразделна част от финансовия отчет, представени на страници от 6 до 43.

Финансовият отчет на страници от 1 до 43 е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПОК „ДСК-Родина“ АД и е подписан на 14 март 2019 г.

Николай Марев
Главен изпълнителен директор

Михаил Сотиров
Изпълнителен директор

Емилия Велева
Финансов директор (съставител)

Емил Балов
Регистриран одитор

Дата: 18.03.2019

Рени Йорданова
Регистриран одитор

Дата: 18.03.2019



Отчет за паричните потоци

За годината, завършваща на 31 декември 2018

В хиляди лева

	Бел.	2018	2017
Парични потоци от оперативна дейност			
Получени такси от пенсионните фондове		25 404	23 661
Плащания към доставчици		(1 470)	(1 403)
Плащания на персонала, осигурителни посредници и за социално осигуряване		(8 886)	(8 871)
Платени данъци върху печалбата		(1 303)	(1 084)
Плащания за такси		(2 297)	(728)
Други парични потоци, нетно		(173)	(170)
Нетни парични потоци от оперативна дейност		11 275	11 405
Парични потоци от инвестиционна дейност			
Постъпления от продажба на инвестиции		4 225	8 398
Плащания за покупка на инвестиции		(7 256)	(19 645)
Получени лихви		892	930
Парични потоци, свързани с дълготрайни активи, нетно		(230)	(258)
Нетни парични потоци използвани в инвестиционна дейност		(2 369)	(10 575)
Нетно увеличение на парични средства и парични еквиваленти за годината		8 906	830
Парични средства и парични еквиваленти в началото на годината		19 611	18 781
Парични средства и парични еквиваленти в края на годината	6	28 517	19 611

Отчетът за паричните потоци на Компанията следва да се разглежда заедно с пояснителните бележки към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представени на страници от 6 до 43.


Финансовият отчет на страници от 1 до 43 е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПОК „ДСК-Родина“ АД и е подписан на 14 март 2019 г.


 Николай Марев
 Главен изпълнителен директор





 Михала Сотиров
 Изпълнителен директор


 Емилия Велчева
 Финансов директор (съставител)


 Емиля Бадов
 Регистриран одитор
 Дата: 18.03.2019




 Рени Йорданова
 Регистриран одитор
 Дата: 18.03.2019



Отчет за промените в капитала и специализираните резерви

За годината, завършваща на 31 декември 2018

В хиляди лева

	Бел.	Основен капитал	Законови резерви	Резерв от последващи оценки	Неразпределена печалба	Специализирани резерви	Общо капитал и специализирани резерви
Салдо към 1 януари 2017		6 010	652	(11)	38 245	14 426	59 322
Промени през 2017 година							
Общ всеобхватен доход за годината, в т.ч.:							
Нетна печалба за годината		-	-	-	14 076	-	14 076
Процентни на задължение по план с дефинирани доходи, нетно от данъци		-	-	(12)	-	-	(12)
Общо всеобхватен доход за годината		-	-	(12)	14 076	-	14 064
Изменение в специализираните резерви		-	-	-	(3 764)	3 764	-
Салдо към 31 декември 2017	18,19	6 010	652	(23)	48 557	18 190	73 386
Промени през 2018 година							
Общ всеобхватен доход за годината, в т.ч.:							
Нетна печалба за годината		-	-	-	13 562	-	13 562
Процентни на задължение по план с дефинирани доходи, нетно от данъци		-	-	(9)	-	-	(9)
Общо всеобхватен доход за годината		-	-	(9)	13 562	-	13 553
Изменение в специализираните резерви		-	-	-	(1 304)	1 304	-
Салдо към 31 декември 2018	18,19	6 010	652	(32)	60 815	19 494	86 939

Отчетът за промените в собствения капитал и специализираните резерви на Компанията следва да се разглежда заедно с пояснителните белажки към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представени от стр. 6 до стр. 43.

Финансовият отчет на страници от 1 до 43 е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПОК „ДСК-Родина“ АД и е подписан на 14 март 2019 г.

Николай Марев
Главен изпълнителен директор

Михаил Сотиров
Изпълнителен директор

Емилия Велева
Финансов директор (съставител)

Емиа Балов
Регистриран одитор

Дата: 18.03.2019

Рени Йорданова
Регистриран одитор

Дата: 18.03.2019



Бележки към финансовия отчет

1. Статут и предмет на дейност

Пензионноосигурителна компания „ДСК – Родина“ АД (ПОК „ДСК-Родина“ АД, Компанията), ЕИК 121507164 е регистрирана като акционерно дружество под името „Кооперативен пенсионен фонд“ с решение на Софийски градски съд (в. ф.д. № 13466 от 21.10.1997 г. с основни акционери Централен кооперативен съюз и свързани с него организации. От м. март 1999 г. като нови акционери участват „Банка ДСК“ ЕАД и Бълмаро – Американски Инвестиционен фонд. От 2008 г. насам акционерното участие е съставно: „Банка ДСК“ ЕАД – 99.75% и други – 0.25%.

Към момента акционери на ПОК „ДСК – Родина“ АД са „Банка ДСК“ ЕАД, притежаващи 99.75 % от капитала на Компанията и други – 0.25%.

Седището и адресът на управление на Компанията е: гр. София, 1000, ул. „Княз Александър I Батенберг“ № 6, ет.1. Системата на управление на ПОК „ДСК – Родина“ АД е двустепенна. Органите на управление към 31 декември 2018г. са: Надзорен съвет (НС) в състав: Виолина Маршинова – председател на НС, Чабла Гяги и Юрий Генев – членове на НС и Управителен съвет (УС) в състав: Доротея Николова – председател на УС, Николай Марев – член на УС и главен изпълнителен директор, Румели Сотирова – член на УС и изпълнителен директор и Михаил Сотиров – член на УС и изпълнителен директор. През 2018г. не са настъпили промени в състава на Управителния и Надзорния съвет на ПОК „ДСК – Родина“ АД. Считано от 20.11.2018 г. Компанията се представява заедно от двамата изпълнителни директори измежду Николай Марев, главен изпълнителен директор, Румели Сотирова, изпълнителен директор и Михаил Сотиров, изпълнителен директор. Преди това – заедно и поотделно от всеки от изпълнителните директори. В Компанията функционира Одитен комитет, който наблюдава работата на външните й одитори, управлението на риска и счетоводната дейност и финансовата отчетност.

Към 31 декември 2018г. броят на активния персонал е 110 души (105 души към 31 декември 2017г.)

Основната дейност на Компанията се извършва съгласно Кодекса за социално осигуряване в България (КСО), който регламентира държавното обществено осигуряване и допълнителното пенсионно осигуряване в Република България и подзаконните нормативните актове по прилагането му. ПОК „ДСК – Родина“ АД е лицензирана от Комисията за финансов надзор (КФН) (бивша Държавна Агенция за Осигурителен Надзор) да извършва дейност по допълнително задължително и доброволно пенсионно осигуряване чрез управлението на следните пенсионни фондове (Фондовете):

- Доброволен пенсионен фонд „ДСК – Родина“ за допълнително доброволно пенсионно осигуряване (ДЛФ),
- Универсален пенсионен фонд „ДСК – Родина“ за допълнително задължително пенсионно осигуряване (УПФ),
- Професионален пенсионен фонд „ДСК – Родина“ за допълнително задължително пенсионно осигуряване (ПФ),
- Доброволен пенсионен фонд по професионални схеми „ДСК – Родина“ за допълнително доброволно пенсионно осигуряване по професионални схеми (ДПФПС)

Компанията извършва единствено дейности, свързани с допълнително пенсионно осигуряване и не може да осъществява други търговски сделки, които не са пряко свързани с дейността й. Компанията управлява активите и администрира индивидуалните партиди на членовете на създадените от нея Фондове. Размерът на индивидуалните счестни пенсии на осигуряваните лица в управяваните фондове се определя на базата на натрупаните средства по индивидуалните партиди на лицата, срока за получаване на пенсията и одобрения технически лихвен процент от КФН. Размерът на индивидуалните пожизнени пенсии се определя на базата на натрупаните средства по индивидуалните партиди на лицата, биометричните таблици и техническия лихвен процент, одобрен от КФН.

Бележки към финансовия отчет

1. Статут и предмет на дейност, продължение

Компанията не може да отпуска заемни и да емитира облигации. За осъществяване на дейността си, Компанията е сключила договор с банка – поличител, която съхранява активите на управляваните Фондове (УИФ, ПИФ, ДИФ и ДИФИС). ПОК „ДСК – Родина“ АД е сключила договори и с инвестиционни посредници, които извършват сделки с ценни книжа, свързани с управлението на активите на Фондовете и Компанията. Съгласно изискванията на КСО Компанията формира специализирани резерви – пенсионен резерв и резерв за гарантиране на минималната доходност. По всяко време Компанията трябва да отговаря на изискванията за капиталова адекватност и да разполага със собствен капитал над 50 % от установения минимум от 5 млн. лева.

За управлението на активите на Фондовете Компанията получава такси и удържки, регламентирани съгласно изискванията на КСО и определени в Правилниците за организацията и дейността на УИФ, ПИФ, ДИФ и ДИФИС.

Всеки от Фондовете води отделно счетоводно отчитане и съставя отделни финансови отчети. Компанията не консолидира нетните активи на управляваните Фондове, защото доходите от инвестирането на активите се разпределя в полза на осигурените лица и съществуват законови изисквания, които не позволяват да се прехвърлят средства от Фондовете в полза на акционери на Компанията.

Финансовият отчет към 31 декември 2018г. е одобрен и приет от Управителния съвет на Компанията на 14 март 2019 г.

2. База за изготвяне

2.1. Приложими стандарти

Този финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС). МСФО, приети от ЕС, с общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Делегиранията разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти“ (МСС).

2.2. База за изготвяне

Финансовият отчет е изготвен на базата на историческата цена, с изключенията на:

- Деривативни финансови инструменти, отчетени по справедлива стойност в печалбата или загубата
- Финансови активи и пасиви отчетени по справедлива стойност в печалбата или загубата

2.3. Сравнителни данни

Компанията представя сравнителна информация в този финансов отчет за една преходна година. Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преименуват), за да се постигне съвместимост спрямо промени в представянето в текущата година.

Изключение от това правило е представянето на ефектите от приложението за първи път на МСФО 9 *Финансови инструменти* и МСФО 15 *Приходи от договори с клиенти*. Компанията е избрала модифицирано ретроспективно прилагане за първи път на МСФО 15 *Приходи от договори с клиенти*. При приемането на МСФО 9 *Финансови инструменти* Компанията е приложила изключенията (облекченията) при първоначалното му прилагане.

Прилагането на МСФО 9 *Финансови инструменти* е довело до промени в счетоводните политики, но не е наложило съществени корекции на сумите по съответните статии, отразяващи засегнатите отчетни обекти, признати във финансовия отчет. Сравнителната информация за 2017 г. не е преименувана. Тя е представена и оповестена съгласно изискванията на МСС 39 *Финансови Инструменти: Прилагане и Оценка* (отменен), МСФО 7 *Финансови Инструменти: Оповестяване*, МСС 18 *Приходи (отменен)* и свързаните с тях разяснения.

Бележки към финансовия отчет

2. База за изготвяне, продължение

2.4. Функционална валута и валута на представяне

Този финансов отчет е представен в Български лева (BGN), закръглен до хиляда. Българският лев е функционалната валута на Компанията.

2.5. Използване на оценки и допускания

Изготвянето на финансовия отчет в съответствие с МСФО изисква ръководството да прави оценки, преизчислявания и допускания, които влияят на прилагането на политиките и на отчетените суми на активи и пасиви, приходи и разходи. Реалният резултат може да бъде различен от тези очаквания.

Очакванията и основните допускания се преразглеждат във всеки отчетен период. Повторното преразглеждане на счетоводните оценки се признава в периода, в който оценката е преразглеждана, когато преразглеждането се отнася само до този период, или в периода на преразглеждането и бъдещи периоди, ако преразглеждането оказва влияние на сегашния и на бъдещите периоди.

Информация за значимите позиции, които са засегнати от оценки за неспирността и критични допускания при прилагане на счетоводните политики, които имат най-значителен ефект върху сумите, признати във финансовия отчет, се съдържа в приложенията по оценка на финансови инструменти.

2.6. Промени в счетоводните политики

Първоначално прилагане на нови изменения към съществуващи стандарти, базан в сила през текущия отчетен период

Следните изменения към съществуващи стандарти, издадени от Съвета за Международни счетоводни стандарти (МССС) и приети от ЕС, са базан в сила за текущия отчетен период:

- **МСФО 9 Финансови инструменти** – приет от ЕС на 22 ноември 2016 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018);
- **МСФО 15 Приходи от договори с клиенти и изменения на МСФО 15 “Дата на влизане в сила на МСФО 15”** – приет от ЕС на 22 септември 2016 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018);
- **Изменение на МСФО 2 Плащане на базата на акции** – Класифициране и измерване на дялове на базата на акции – прието от ЕС на 26 февруари 2018 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018);
- **Изменение на МСФО 4 Застрахователни договори** – Приложение на МСФО 9 Финансови инструменти с МСФО 4 Застрахователни договори – прието от ЕС на 3 ноември 2017 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 или при първоначално приложение на МСФО 9 Финансови инструменти);
- **Изменение на МСФО 15 Приходи от договори с клиенти** – Изясняване на МСФО 15 Приходи от договори с клиенти – прието от ЕС на 31 октомври 2017 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018);
- **Изменение на МСС 40 Инвестиционни имоти** – Прехвърляне на инвестиционни имоти – прието от ЕС на 14 март 2018 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018);
- **Изменения на МСФО 1 и МСФО 28 вследствие на „Подобрения на МСФО (пакът 2014-2016)“**, произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 1, МСФО 12 и МСС 28) основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки – приети от ЕС на 7 февруари 2018 (измененията на МСФО 1 и МСС 28 са приложими за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018);
- **КРМСФО 22 Сделки в чуждестранна валута и авансови плащания** – прието от ЕС на 28 март 2018 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018);

Бележки към финансовия отчет

2. База за изготвяне, продължение

Ефект от първоначално прилагане на МСФО 9 Финансови инструменти

МСФО 9 „Финансови инструменти“ изцяло заменя МСС 39 „Финансови Инструменти: Признание и Отделяне“, като изменя досегашните изисквания по отношение отчитането на финансови инструменти в три основни области:

- **Класификация и оценка** – МСФО 9 въвежда нов подход към класификацията на финансовите активи, базиран на характеристиките на паричните потоци и бизнес модела, в рамките на който се управлява съответния финансов актив.
- **Обезценка** – Въвежда се нов модел на обезценка на финансови инструменти до размера на очаквани кредитни загуби, който ще доведе до по-ранно отчитане на кредитни загуби.
- **Отчитането на хеджирването** може да следва по-точно стратегията за управление на риска, като са допустими по широк обхват от хеджирани инструменти и хеджирани обекти. Ретроспективната оценка на ефективността на хеджа не се изисква, а проспективната оценка се базира на припизата за икономическа връзка.

а) класификация и оценка

МСФО 9 определя 3 категории за класификация на финансовите активи, които заместват досегашните категории съгласно МСС 39. Тези категории са: амортизирана стойност, справедлива стойност през друг всеобхватен доход и справедлива стойност през печалби и загуби.

Компанията прилага изискванията на МСФО 9 от 01 януари 2018. Преди първоначалното прилагане на МСФО 9, съгласно изискванията на МСС 39, инвестициите на Компанията бяха класифицирани като държани за търгуване, отчитани по справедлива стойност през печалба и загуба.

Съгласно МСФО 9, портфейл от финансови активи, който се управлява и чиято поведение се оценява на база справедлива стойност не е държан нито в рамките на бизнес модел с цел събиране на договорни парични потоци, нито в рамките на бизнес модел с цел събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи. Ръководството на Пенсионната Компания е фокусирано основно върху информацията за справедлива стойност по отношение на тези активи и използва тази информация, за целите на оценката на представянето на портфейла от инвестиции и вземането на решения. В допълнение, портфейл от активи, който отговаря на определението за държан за търгуване не може да бъде управляван с цел събиране на договорни парични потоци, нито с цел събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи. За такъв тип портфейл събирането на договорни парични потоци е инцидентно в рамките на усилията на елата на бизнес модела. Съответно такива портфейли следва да бъдат оценявани по справедлива стойност през печалба и загуба в съответствие с МСФО 9 пар. 3.4.1.6.

Изискванията на МСС 39 по отношение отчитането на финансови пасиви са пренесени в МСФО 9 с ограничени промени. Финансовите пасиви, деривативи включително, отчитани като държани за търгуване продължават да се отчитат по справедлива стойност през печалби и загуби.

Тъй като инвестициите на Компанията до датата на първоначално прилагане на новия стандарт, са били отчитани като държани за търгуване и управлявани и оценявани на база справедлива стойност, те остават класифицирани като отчитани по справедлива стойност през печалби и загуби при приемането на МСФО 9. Съответно първоначалното прилагане на МСФО 9 от 01 януари 2018, не е довело до съществени промени в класификацията и оценката на финансовите инструменти държани от Компанията.

Финансови активи, класифицирани като държани до издеж, заем и вземания съгласно МСС 39, които са били оценени по амортизирана стойност продължават да се оценяват по амортизирана стойност съгласно МСФО 9, тъй като се държат в рамките на бизнес модел за събиране на договорни парични потоци и тези парични потоци се състоят от плащания и дивиденти върху неизплатената сума на главницата.

По отношение паричните средства и еквиваленти, които на база на извършен анализ на характеристики на паричния поток и бизнес модел, в рамките на който се управлява актива, Компанията прилага финансови активи по амортизирана стойност.

Бележки към финансовия отчет 2. База за изготвяне, продължение

б) обезценка на финансови активи

Във връзка с обезценката на финансовите активи, МСФО 9 изисква модел за очакваните кредитни загуби, за разлика от модела за възникналите кредитни загуби съгласно МСС 39. Моделът за очакваните кредитни загуби изисква Компанията да отчети очакваните кредитни загуби и промените в очакваните кредитни загуби към всяка отчетна дата отразявайки промените в кредитния риск от първоначалното признаване на финансовите активи. С други думи, вече не е необходимо настъпването на събитие водещо до загуба, преди да бъдат признати кредитните загуби.

За изчисляването на очакваните кредитни загуби по *паричните средства и еквиваленти в банки*, Компанията прилага общия подход за обезценка, определен от МСФО 9. Съгласно този подход Компанията прилага “тръгивенен” модел за обезценка въз основа на промени спрямо първоначалното признаване на кредитното качество на финансовия инструмент (актив). За целта се прилага рейтингов модел, като се използват рейтинзите на банките, определени от международно признати рейтингови фирми като Moody’s, Fitch, S&P, BCRA и Bloomberg. На тази база, от една страна, се използват публични данни за PD (вероятности за неизпълнение), реферирани към рейтинга на съответната банка, а от друга, от промяната на рейтинга на съответната банка, Компанията оценява влиянието на заложен кредитен риск. Загубите при неизпълнение се оценяват съобразно нивото на гарантирани и/или обезпечени суми по банковите сметки.

За търговски вземания и договорни активи МСФО 9 изисква опростен подход за оценка на загубата от обезценка на стойност, която е равна на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента.

Последващите изменения на МСФО 9 водят също така до по-разширено оповестяване на експозицията на Компанията към кредитен риск във финансовия отчет (виж бележки №4 за повече информации).

Ефект от приложението на МСФО 15 Приходи от договори с клиенти

През текущата година Компанията прилага МСФО 15 Приходи от договори с клиенти (изменен през април 2016), който е приложим за годишни периоди, които започват на или след 1 януари 2018. МСФО 15 е приложим само за договори, по които контрагентът по договора е клиент, т.е. страна, която е сключила договор с Компанията да получи услуги, които са резултат от обичайната дейност на Компанията, в замяна на възнаграждение.

Допълнително новият стандарт за приходите дава насоки относно счетоводното отчитане на определени разходи за получаване на договора. Съгласно правилата на МСФО 15 тези разходи подлежат на капитализация и следва да бъдат признати като актив по договори с клиенти само ако:

- а) са направени във връзка с и се отнасят до договор с клиент, който е в обхвата на МСФО 15;
- б) не са включени в обхвата на друг МСФО и
- в) са пряко свързани с договора, спомогат генерирането на ресурси за използване при сключването на договора и се очаква да бъдат предоставени.

Както е описано в Бележка №3.1 за осъществяване на дейността по допълнително пенсионно осигуряване Компанията има сключени договори за осигурително посредничество с финансови и юридически лица, като заплатените комисионни възнаграждения се признават за период от 60 месеца, което съответства на периода, през който се очаква Компанията да генерира приходи от удържане от постъпналите осигурителни вноски на новопривлечените осигурени лица. Оставашата за признаване в следващи отчетни периоди част от разходите за комисионни възнаграждения към 31 декември 2018 г. е в размер на 7 378 х.лв. и е представена като Разходи по договори с клиенти (виж Бележка №12) съгласно изискванията на МСФО 15 (била е част от Други активи към 31.12.2017 г.).

С изключението на описаната промяна в представянето на разходите за комисионни, МСФО 15 няма съществен ефект върху финансовото състояние и резултата на Компанията.

Ръководството на Компанията счита, че приемането и на останалите нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти от 01 януари 2018 не оказва съществен ефект върху финансовия отчет на Компанията в периода на първоначалното им прилагане, поради спецификата на дейността му.

Бележки към финансовия отчет

2. База за изготвяне, продължение

Стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила

Към датата на одобряване на настоящия финансов отчет следните нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, все още не са влезли в сила:

- **МСФО 16 Лизинг** – приет от ЕС на 31 октомври 2017 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019),
- **Изменение на МСФО 9 Финансови инструменти – Характеристики за предлагане с отрицателно обезщетение** – прието от ЕС на 22 март 2018 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019),
- **КРМСФО 23 Несигурност при третирането на данъка върху доходите** – прието от ЕС на 23 октомври 2018 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019).

Компанията е избрала да не приема тези нови стандарти и измененията на съществуващите стандарти преди датата на влизането им в сила.

МСФО 16 Лизинг предвижда прилагането на детайлен модел за идентификация и отчитане на лизингови договори от лизингодател и от лизингополучател. При влизане в сила, МСФО 16 отменя приложимите към датата на настоящия финансов отчет МСС 17 Лизинг и свързани тъкувания.

МСФО 16 диференцира лизинговите договори от договорите за услуги при следване на концепцията за упражняване на контрол от страна на клиента върху идентифицируем актив. Отменя се разграничението между оперативен лизинг и финансов лизинг от страна на лизингополучателя, като то се замества от модел на отчитане на право за ползване под формата на актив и лизингово задължение, които следва да се признаят балансово от лизингополучателя за всички лизингови договори, с изключение на краткосрочните лизинги и тези на активи на ниска стойност.

Правото на ползване се оценява първоначално по себестойност, а последващо по себестойност (предмет на определени изключения), намаляна с натрупаната амортизация и загуби от обезценка, коригирана за промени в определената стойност на лизинговото задължение. Лизинговото задължение първоначално се оценява по настоящата стойност на бъдещите лизингови плащания. Последващо лизинговото задължение се коригира за лизинговите и лихвените плащания, както и за ефекта на модификации на договора. В допълнение стандартът предвижда промени в класификацията на паричните потоци в отчет за паричните потоци, тъй като плащанията по договори за оперативен лизинг съгласно МСС 17 се представят като парични потоци от оперативна дейност, докато съгласно МСФО 16, лизинговите плащания следва бъдат разделени между плащания по лихви и плащания по главницата, които да се представят като парични потоци от финансовата дейност съответно, а само плащанията по краткосрочните лизинги и тези на активи на ниска стойност ще останат да се представят като плащания за оперативна дейност.

За разлика от отчитането от лизингодател, МСФО 16 не променя съществено изискванията на МСС 17 по отношение на отчитането от лизингодател, като се запазва изискването лизингодател да квалифицира лизинговия договор като оперативен или финансов лизинг.

В допълнение, МСФО 16 изисква детайлни оповестявания.

МСФО 16 е задължителен за прилагането за финансовата година, започваща на 1 януари 2019 г. Компанията е решила да не го прилага по рано, като е избрала модифицирано ретроспективно прилагане на новите правила на стандарта, от 1.01.2019 г. Сравнителните данни за годината (2018 г.), предшестват първоначалното прилагане няма да бъдат преизчислявани.

Компанията ще оцени активите “право на ползване” на всички лизингови договори по сума, равна на задължението по лизинг, коригирана със сумата на всички изисково платени или изчислени лизингови плащания, признати непосредствено преди датата на първоначално прилагане.

Оценката на ефектите от прилагането на МСФО 16 от 1.1.2019 г. е:

- а) Компанията очаква да признае активи “право на ползване” приблизително за 410 х.лв. на 1 януари 2019 г. и съответно задължения по лизинг в размер на 410 х.лв.;

Бележки към финансовия отчет

2. База за изготвяне, продължение

б) Текущите нетни активи ще намалят с 90 хил., дължащо се на представянето на част от дълженията по лизинг като текущи дължения.

в) ЕБИДТА се очаква да се повиши с около 92 хил., поради отчитането на разходите за лизинг като разходи за амортизация на актива „право на ползване“ и разходи за лихви към дълженията по лизинг.

г) Нетните парични потоци от оперативна дейност ще се увеличат, в нетните парични потоци от финансова дейност ще намалят приблизително с 92 хил., тъй като плащанията за главници по договорите за лизинг ще се отчитат изцяло към финансовата дейност.

Компанията очаква приемането на останалите нови стандарти и измененията на съществуващи стандарти да не окаже съществен ефект върху финансовия отчет на Компанията в периода на първоначалното им прилагане.

Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС

Понастоящем, МСФО, приети от ЕС не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към датата на одобряване на настоящия финансов отчет (датите на влизане в сила, посочени по долу са за глъбите МСФО):

- **МСФО 14 Разчети за регулаторни отсрочени сметки** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016) – ЕС е взел решение да не започва процеса по приемане на този междинен стандарт и да изчака окончателния стандарт,
- **МСФО 17 Застрахователни договори** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021),
- **Изменение на МСФО 3 Бизнес комбинации** – Определение за бизнес (в сила за бизнес комбинации за които датата на придобиване е на или след началото на годишен отчетен период, започващ на или след 1 януари 2020 и за придобиване на активи, възникващо на или след началото на този период),
- **Изменение на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - Продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие и последващи изменения** (датата на влизане в сила е отложена за неопределен период до приключване на проекта за оценка на метода на собствения капитал),
- **Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети и МСС 8 Счетоводни политики, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки** – Определение за същественост (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020),
- **Изменение на МСС 19 Доходи на части лица – Корекция на курса, съкращаване или уреждане** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019),
- **Изменения на МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия** – Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019),

Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС

- **Изменения на различни стандарти: Подобрения на МСФО (цикъл 2015-2017)**, променени от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 3, МСФО 11, МСС 12 и МСС 23) изцяло с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019),
- **Изменения на Референциите към Концептуалната рамка в МСФО** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020).

Бележки към финансовия отчет

2. База за изготвяне, продължение

Компанията очаква приемането на тези нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения да не окаже съществен ефект върху финансовия отчет на Компанията в периода на първоначалното им прилагане.

Отчитането на хеджирането, отнасящо се до портфейла от финансови активи и пасиви, щито принципите не са приети от ЕС, е все още нерегулирано.

Според претенцията на Компанията прилагането на отчитане на хеджирането за портфейла от финансови активи и пасиви съгласно МСС 39: Финансови инструменти: Признание и оценяване, няма да окаже съществен ефект върху финансовия отчет, ако се приложи към отчетната дата.

3. Съществени счетоводни политики

3.1. Приходи и разходи по договори с клиенти

Приходи по договори с клиенти

3.1.1 Счетоводна политика, приложима от 1 януари 2018 година

Задължения за изпълнение

Обледините приходи на Компанията са от управление на активите на Фондовете под формата на такси.

Приходите в Компанията се признават, когато контролът върху обещаните в договора с клиент услуги се прехвърля на клиента. Контролът се прехвърля на клиента при удовлетворяване на задълженията за изпълнение по договора чрез предоставяне на обещаните услуги на клиента. Клиент е страна, която е сключила договор с Компанията да получи стоки или услуги, които са резултат от обичайната ѝ дейност, в замяна на възвращение. Клиенти на Компанията са осигурените във Фондовете лица, тъй като: а) Компанията има сключен договор с осигурените лица; б) всяко осигурено лице изрично се съгласява с услугите по управление, които Компанията предоставя на Фондовете; в) възнаграждението, което получава Компанията е изцяло за сметка на осигуреното лице.

Услугите по управление на Фондовете включва различни задачи/дейности с постоянен и/или повторен характер, които са разграничени и са част от една интегрирана услуга. Те представляват серия от разграничени услуги и следователно са *едно задължение за изпълнение*, тъй като: а) интегрираната услуга по управление включва множество разграничени времеви периоди (обичайно един месец); б) услугите са еднакви по същество, тъй като клиентът получава постоянна полза от тях всеки отделен времеви период (всеки месец), дори и ако изпълнените задачи са различни по характер и количество; в) контролът се прехвърля в течение на времето, тъй като клиентът получава и консумира услугата едновременно с нейното предоставяне и не е необходимо друго дружество да повтори по същество работата, която Компанията е извършила към съответната дата, ако това друго дружество трябва да изпълни оставащата част от задължението.

Приходите се признават *в течение на времето*, като напредъкът по договора се измерва на база изминало време (на линейна база – месечно). Този метод е определен като най-подходящ за измерване на напредък, тъй като услугите се предоставят месечно и са част от серия и следователно, най-добре описва дейността на Компанията ко прехвърляне на контрола и удовлетворяване на задълженията.

Цена на сделката и условия за плащане

Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на което Компанията очаква да има право, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни. Таксите и удъръжки от управление на активите на Фондовете са фиксирани като процент и са определени съгласно законовите изисквания в страната и правилниците на съответния пенсионен фонд. В Правилника за дейността на съответния фонд се указва плада на таксите, които се събират, техния размер и момента, в който се удържат. Събраните от Компанията такси се плащат от управляващите от Компанията Фондове, но са изцяло за сметка на осигурените лица – клиенти на Компанията и с тях се намаляват акумулираните по индивидуалните им сбирки средства. Обичайният кредитен период е от 5 до 10 дни.

Бележки към финансовия отчет

3. Съществени счетоводни политики, продължение

Разходи по договори с клиенти (комисионни на осигурителните посредници)

Като разходи по договори с клиенти Компанията отчита дължителните и пряко обвързани разходи, които тя поема при сключване на договор с клиент и които очаква да бъдат възстановени за период по-дълъг от дванайсет месеца (*разходи за получаване на договор с клиент*).

За осъществяване на дейността по допълнително пенсионно осигуряване Компанията има сключени договори за осигурително посредничество с физически и юридически лица. Размерът на комисионното възнаграждение на всеки осигурителен посредник се определя съгласно Правилник за дейността на осигурителните посредници на ПОК „ДСК-Родина“ АД. Компанията е оценила, че тези разходи не биха възникнали, ако договорите с осигурителните лица не бяха сключени и очаква разходите да бъдат възстановени. Разходите по договори с клиенти се капитализират и се амортизират на линейна база за срока, който съответства на прехвърлянето на услугите по договора с клиента, за който се отнасят. При определяне на срока на амортизиране на комисионните с изпозван модел с множествен декремент, който отчита за всеки възраст лица различни на различни фактори, които влияят върху оценката на срока на бъдещото оздравяване на осигурени лица от фондовете. Моделът, разработен от актюера на Компанията, взема предвид статистическите данни за смъртност, безработица, историческия опит на Компанията относно проценти на прехвърляне към държавно осигуряване, друг фонд на българския пазар, активни договори без постъпления за осигурителни вноски, и отчита релевантните промени в законодателството. Срокът на амортизация на разходите по договор се преглежда в края на всеки отчетен период и при установяване на значителна промяна в срока на прехвърлянето на услугите по договора с клиента, за който се отнасят, същият се коригира ретроспективно. Разходите за амортизация на отчетения актив за разходи по договори се представят като „Разходи за комисионни на осигурителни посредници“. В случаите, когато привлечените осигурени лица прекратят участието си в пенсионните фондове, управлявани от ПОК „ДСК – Родина“ АД преди изтичане на 60 месечния период, оставащата част от актива се признава като текущ разход към момента на прекратяване на участието.

През 2018 г. е направен преглед на определения до 31.12.2017 г. срок на амортизация с участието на актюера на Компанията, на базата на който е направена промяна в срока от 24 на 60 месеца (Бележка № 5).

3.1.2 Счетоводна политика, приложима до 31 декември 2017 година

Основните приходи на Компанията представляват таксите и удържките от управление на активите на фондовете и са определени съгласно законните изисквания в страната и правилниците в съответния пенсионен фонд. В Правилника за дейността на съответния фонд се указва вида на таксите, които се събират, техния размер и момента, в който се удържат.

Приходите от такси и удържки се признават в момента на тяхното начисляване или удържане от партидите на осигурителните лица в съответния пенсионен фонд.

3.1.3. Приходи

Съществен доход Компанията реализира и от управлението на собствен оборотен портфейл от финансови активи с източник капитала на Компанията.

3.2. Административни разходи

Административните разходи се признават в отчета за всеобхватния доход в момента на ползване на услугата или към датата на тяхното възникване.

Във връзка с разходи за възнаграждение, в съответствие с параграф № 48 от 20.03.2013г. за изискванията към възнагражденията издадена от КФН, Компанията прилага приетата политика за формиране на възнагражденията. Краткосрочните доходи за платения персонал под формата на възнаграждение, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуем за уреждане в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналят е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в текущия финансов резултат, освен ако ладен МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, за периода, в който е положил трудът за тях и/или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след пристадане на всички платени вече суми и полагани се удържки) и размер на дисконтираната им сума.

Бележки към финансовия отчет

3. Съществени счетоводни политики, продължение

Към датата на всеки финансов отчет Компанията прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупваните се компенсиреми отпуски, която се очаква да бъде заплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за сумите за самите възстановявания и за вноските по задължителното обществено и задравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

3.3. Финансови приходи и разходи

Приходите от лихви се начисляват текущо пропорционално на времевата база и чрез прилагане на метода на ефективната лихва за всички ликвидни финансови активи.

Разликите от промените на справедливата стойност на финансовите инструменти, отчетени по справедлива стойност и печалба или загуба, както и разликата между отчетната стойност и продължителна цена при сделки с тях, се признават като текущ финансов приход или разход.

Приходи от дивиденди се признават, когато се установи правото на Компанията да получи плащането.

3.4. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчетят при първоначалното им признаване в отчетната валута на Компанията по официалния обменен курс за деня на сделката, (облечения фиксинг на Българска Народна Банка)

Приходите и разходите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута в края на периода се отчетят като приходи и разходи по валутни операции към други финансови приходи, нетно.

Основните валутни курсове спрямо българския лев са както следва:

	31 декември 2018	31 декември 2017
1 евро (фиксиран)	1.95583 лева	1.95583 лева
1 щатски долар	1.70815 лева	1.63081 лева

3.5. Парични средства и парични еквиваленти

Компанията отчита като пари и парични еквиваленти наличните пари и брой, парични средства по разплащателни сметки, депозити в български лев и валута с официален срок по малък от три месеца.

В отчета за паричните потоци получените лихви се представят намалени с платените лихви като част от покупната цена на придобитите през годината инвестиции.

3.6. Финансови инструменти

През текущата година Компанията прилага МСФО 9 Финансови инструменти (преработен през юли 2014) и свързаните последващи изменения към други МСФО, които са в сила за годишния период, започващ на 1 януари 2018. Виж бележка 2.6. относно ефекта от първоначално прилагане.

3.6.1. Финансови активи

Прилежащите от Компанията финансови активи включват следните категории: портфейл от финансови активи, които отговаря на дефиницията за държан за търговия - не се държи нито за събиране на договорни парични потоци, нито за събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи и кредити и вземания (включващи и паричните средства и паричните еквиваленти).

Класификация

Класификацията е в зависимост от същността и целите на финансовите активи към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансовото състояние и включва следните категории:

Бележки към финансовия отчет

3. Съществени счетоводни политики, продължение

3.6. Финансови инструменти, продължение

3.6.1. Финансови активи, продължение

Кредити и вземания, отчетени по амортизирана стойност

Кредитите и вземанията, притежавани от Компанията, са педеривативни: финансови активи с фиксиран или определяем плащания, които не се котират на активен пазар.

Финансови активи, отчетени по справедлива стойност в печалба или загуба

Средствата на Компанията се инвестират при спазване принципите за постигане на максимална доходност, ликвидност и диверсификация на финансовите активи съгласно изискванията на пенсионното законодателство и вътрешните правила за дейност на несполнооспурителното дружество. Те включват инвестиции в държавни ценни книжа, корпоративни ценни книжа, ипотечни ценни книжа, акции и други. Тези инвестиционни цели определят класификацията на финансовите активи в Компанията като финансови активи, които са управлявани и чиито резултати се оценяват на база справедлива стойност, не се държат нито за събиране на договорни парични потоци, нито за събиране на допосрочни парични потоци и продажба на финансови активи. При управлението на Компанията, ръководството се ръководи от информацията относно справедливата стойност на финансовите активи и използва тази информация, за да оцени резултатите на финансовите активи и да взема инвестиционни решения.

Признаване и оценяване

Финансови активи, отчетени по справедлива стойност през печалба или загуба

Компанията признава финансовите инструменти, отчетени по справедлива стойност в печалба или загуба на датата на уреждане. От този момент Компанията отчита всички приходи и разходи, свързани с промяна на справедливата им стойност в отчета за всеобхватния доход в текущия финансов резултат.

Финансовите инструменти, отчетени по справедлива стойност в печалба или загуба се отчитат по справедлива стойност при първоначално признаване, за която се приема цената им на придобиване без разходите по осъществяване на сделката. Разходите пряко свързани със сделката се признават в печалбата или загубата при възникване. Последващата оценка на тези инструменти е по справедлива стойност.

Кредити и вземания, отчетени по амортизирана стойност

Кредити и вземания, се признават по справедлива стойност при първоначално признаване, за която се приема цената им на придобиване, към която се прибавят или съответно приспадат разходите пряко свързани с осъществяване на сделката.

След първоначалното им признаване, кредитите и вземанията се оценяват по амортизирана стойност, с използването на метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП), намалена с нетрушната обезценка за очаквани кредитни загуби. Амортизираната стойност се изчислява, като се вземат под внимание всякакви дисконти или премии при придобиването и такси, или разходи, които са неразделна част от ЕЛП. Амортизацията по ЕЛП се включва във финансовите приходи в отчета за всеобхватния доход в текущия финансов резултат. Загубите, възникващи от обезценка, се признават в отчета за всеобхватния доход като финансови разходи.

В края на всеки отчетен период Компанията признава коректив за загуби за очаквани кредитни загуби от вземанията и парични средства и парични еквиваленти. В края на всеки отчетен период Компанията актуализира оценката на изменението в кредитния риск на съответния финансов инструмент. Компанията оценява загубата от обезценка за финансовия инструмент на стойност, която е равна на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента, ако кредитният риск на финансовия инструмент се е увеличил значително от първоначалното признаване. Ако кредитният риск на финансовия инструмент не е значително увеличен от първоначалното признаване, Компанията оценява загубата от обезценка за дадения финансов инструмент на стойност, която е равна на очакваните кредитни загуби за 12 месеца.

Бележки към финансовия отчет

3. Съществени счетоводни политики, продължение

3.6. Финансови инструменти, продължение

3.6.1. Финансови активи, продължение

При оценката за определяне на значително увеличаване на кредитния риск Компанията отчита промяната в риска от настъпване на неизпълнение през очаквания срок на финансовия инструмент, а не промяната в размера на очакваните кредитни загуби. За да направи тази оценка, Компанията сравнява риска от настъпване на неизпълнение по финансовия инструмент към отчетната дата и към датата на първоначалното признаване и взема предвид разумната и аргументирана информация, достъпна без извършване на платени разходи или усилия, която удостоверява значително увеличаване на кредитния риск след първоначалното признаване. Компанията разглежда както количествена, така и качествена информация, която е разумна и подкрепяща, включително исторически опит и информация за бъдещо развитие. Сделаната информация се взема предвид при оценката дали кредитният риск се е увеличил значително след първоначалното признаване:

- съществуващо или очаквано значително влошаване на външния (ако е наличен) или вътрешния кредитен рейтинг на финансовия инструмент;
- значимо влошаване на външните пазарни индикатори за кредитен риск за дадения финансов инструмент, например значително увеличение на кредитния spread, пените на суви за кредитно неизпълнение за дължника или продължителността на времето или степента, до която справедливата стойност на финансов актив е по-ниска от амортизираната му стойност;
- съществуващи или прогнозни неблагоприятни промени в бизнес, финансови или икономически условия, които се очаква да причинят значително намаляване на способността на дължника да изпълнява задълженията си;
- съществуващо или очаквано значително влошаване на оперативните резултати на дължника;
- значително увеличение на кредитния риск по отношение на други финансови инструменти на същия дължник;
- изградена или очаквана значителна неблагоприятна промяна в регулаторната, икономическата или технологичната среда на дължника, което води до значително намаляване на способността на дължника да изпълнява задълженията си по дълга.

Независимо от резултата от горната оценка, Компанията приема, че кредитният риск по даден финансов актив се е увеличил значително от първоначалното признаване, когато договорните плащания са просрочени с повече от 30 дни, освен ако Компанията не разполага с разумна и подкрепяща информация, която да показва друго.

Компанията редовно следи за ефективността на използваните критерии при определянето дали има значително увеличение на кредитния риск и не преразглежда, за да подсетири, че критериите са в състояние да идентифицират значително увеличение на кредитния риск преди сумата да стане просрочена.

Компанията счита следните обстоятелства за настъпване на неизпълнение за целите на управлението на вътрешния кредитен риск:

- нарушаване на финансовите условия от страна на дължника; или
- информацията, разработена вътрешно или получена от външни източници, показва, че е малко вероятно дължникът да плати на кредиторите, включително на Компанията, изцяло (без да се очертят обезщетенията, дължани от Компанията).

Независимо от горния анализ, Компанията счита, че е настъпило неизпълнение, когато даден финансов актив е с над 90 дни просрочие, освен ако Компанията има разумна и подкрепяща информация, за да докаже, че по-голямо просрочие е по-подходящ критерий за неизпълнение. Финансов актив е с кредитна обезценка, когато едно или повече събития оказват негативно въздействие върху оценката на бъдещите парични потоци от този финансов актив. Доказателство, че даден финансов актив е с кредитна обезценка, включва наблюдавани данни за следните събития:

- а) значителни финансови затруднения на емитента или дължника;
- б) нарушение на договора, като неизпълнение или събитие на просрочие;
- в) кредиторът (ите) на дължника, по икономически или договорни причини, свързани с финансовите затруднения на дължника, предоставя на дължника отстъпка (и), която кредиторът (ите) не би предоставил в противен случай;
- г) става вероятно дължникът да влезе в несъстоятелност или друга финансова реорганизация; или
- д) изчезването на активен пазар за този финансов актив поради финансови затруднения.

Бележки към финансовия отчет

3. Съществени счетоводни политики, продължение

3.6. Финансови инструменти, продължение

3.6.1. Финансови активи, продължение

Измерването на очакваните кредитни загуби е функция от вероятността за неизпълнение, загубата при неизпълнение (т.е. размера на загубата при неизпълнение) и експозицията при неизпълнение. Оценката на вероятността за неизпълнение и загубата при неизпълнение се базира на исторически данни, коригирани с информация за бъдещето развитие, както е описано по-горе. Експозицията при неизпълнение за финансовите активи, се състои от брутната балансова стойност на активите към датата на отчетния период.

За финансовите активи очакваната кредитна загуба се оценява като разликата между всички договорни парични потоци, които се дължат на Компанията в съответствие с договора и всички парични потоци, които Компанията очаква да получи, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент. Компанията признава печалба или загуба от обезценка в отчета за всеобхватния доход (в текущия финансов резултат) за всички финансови инструменти със съответстваща корекция на тяхната балансова стойност в отчета за финансовото състояние.

Описание

Компанията описва финансов актив, когато договорните права към паричните потоци от финансовия актив изтекат, или когато прехвърля правата за получаване на договорните парични потоци от финансовия актив в транзакция, в която се прехвърлят всички съществени рискове и печалби от притежаването на финансовия актив. Всяко участие в прехвърлени финансови активи, което е създадено или запазено от Компанията, се признава като отделен актив или пасив.

Прехвърляне на активи със запазване на част или всички съществени рискове и печалби са например сделки със заемане на ценни книжа или с ангажимент за обратно изкупуване.

При транзакции, при които Компанията нито запазва, нито прехвърля всички съществени рискове и печалби от притежаването на един финансов актив, тя описва актива, ако не запазва контрол над него. Правата и задълженията, запазени при прехвърлянето, се признават отделно съответно като активи и пасиви. При сделки, при които се запазва контрол над актива, Компанията продължава да признава актива до степента на участие, в зависимост от това доколко е изложена на промени в стойността на прехвърления актив.

Компанията описва определени инвестиции в ценни книжа, когато бъдат определени като несъбирателни – например, когато има информация, показваща, че дължникът е в тежко финансово затруднение и няма реалистична перспектива за възстановяване, напр. когато алъжиликът е бил ликвидирал или е влязъл в производство по несъстоятелност. Описаните финансови активи все още могат да бъдат обект на дейности по приключително излизане съгласно процедурите за възстановяване на Компанията, като се вземат предвид правните консултации, когато е уместно. Всички възстановени суми се отчитат в печалбата или загубата.

3.6.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Компанията включват основно задължения към контрагенти.

Компанията признава финансовите пасиви на датата на възникване по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо по амортизирана стойност.

Компанията описва финансов пасив, когато нейните договорни задължения са използвани, отменени или изтекат.

3.6.3. Принципи за оценка по справедлива стойност

Справедлива стойност е цена при нормална сделка за продажба на актив или за прехвърляне на пасив, която би се случила между пазарни участници към датата на оценка. Справедливата стойност е изходния цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Като определен път като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които Компанията задължително има достъп. Компанията използва основно пазарите, и по отграничено приходния подход, като най-често прилаганите оценъчни техники са директни и/или коригирани копирани пазарни цени и директно или косвено парични потоци.

Бележки към финансовия отчет

3. Съществени счетоводни политики, продължение

3.6. Финансови инструменти, продължение

3.6.3. Принципи за оценка по справедлива стойност, продължение

Справедливата стойност на финансовите инструменти се определя всеки ден на база пазарни котировки за цената им към края на предходния работен ден на активен пазар за този инструмент, или в нея да се включват разходите по осъществяване на сделката. Пазарът се счита за активен, ако борсовите цени са резултатни и лесно достъпни и представляват актуални и редовно осъществявани преки пазарни сделки.

Ако пазарът за даден финансов инструмент не е активен, Компанията установява справедливата стойност, използвайки непообразуващи модели или техники на дисконтиране на паричните потоци. Избраната техника за оценка използва максимално пазарните данни, различна възможно най-малко на специфични за Компанията оценки, включва всички фактори, които участниците в пазара биха взели предвид при определянето на цена, и е съвместима с приетите икономически методологии за ценообразуване на финансови инструменти. Данните за техниките за оценка удачно представят пазарните очаквания и измервания за факторите на риск и доходност, присъщи на финансовия инструмент.

3.6.4. Печалби и загуби от последваща оценка

Всички печалби и загуби, възникнали в резултат на промени в справедливата стойност на финансови активи на Компанията, се признават в отчета за всеобхватния доход в текущия финансов резултат.

3.7. Нематериални активи

Представяне и оценка

Нематериалните активи се оценяват първоначално по цена на придобиване (себестойност). В случаите на самостоятелно придобиване тя включва закупната цена, както и всички платени мита, неизвестновими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация.

Последващата оценка на нематериалните активи е цената на придобиване, намаляна с начрутаните амортизации и загуби от обезценка. Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато се налице събития, или промени в обстоятелствата, които подсочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за всеобхватния доход за съответния период.

Последващи разходи

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното признаване, се признават в отчета за всеобхватния доход в периода на тяхното възникване, освен ако има вероятност те да спомогнат на актива да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически изгоди и когато тези разходи могат да бъдат надеждно оценени и отнесени към актива. В тези случаи разходите се добавят към себестойността на актива.

Амортизация

Амортизацията се изчислява, като се използва линейния метод върху оценения полезен живот на отнесените активи, като годишните амортизационни норми за счетоводни и данъчни цели са както следва:

- | | |
|-----------------------------|-----|
| ▪ Програмни продукти | 20% |
| ▪ Лицензи и търговски марки | 15% |

Разходи, които са директно свързани с фазата на разработването на специфичен софтуер за Компанията, се признават като нематериални активи, ако от оварет на следните условия:

Бележки към финансовия отчет

3. Съществени счетоводни политики, продължение

3.7. Нематериални активи, продължение

- наличие на техническа възможност за използването на разработвания продукт в Компанията или евентуална продажба;
- вероятно с нематериалният актив да доведе до икономически ползи за Компанията посредством използването му или чрез продажба;
- необходимите технически, финансови и други ресурси, необходими за завършването на нематериалния актив са налични;
- стойността на нематериалния актив може да бъде надеждно измерена.

Отписване

Нематериалните активи се отписват от отчетта за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продават. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на „нематериалните активи“ се определят чрез сравняването на възнагръждението, на което Компанията очаква да има право (приходите от продажбата) и балансовата стойност на актива към датата, на която получателът получава контрол върху него. Те се посочват нетно, към „други доходи“ на лицевата страна на отчетта за всеобхватния доход в текущия финансов резултат.

3.8. Машини, съоръжения и оборудване

Представяне и оценка

Машините, съоръженията и оборудването се оценяват първоначално по цена на придобиване (себестойност), включваща покупната цена, както и всички пряки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващата оценка на машините, съоръженията и оборудването е цената на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Балансовите стойности на машините, съоръженията и оборудването показват на пръв поглед за обезценка, когато са палили събития или промени в обективността, които показват, че те биха могли да се означават трайно от възстановимата им стойност. Ако са палили такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната стойност в отчетта за финансовото състояние, то последната се изменя до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на машини, съоръжения и оборудване е по-високата от двете: справедливата стойност без разходите за продажба или стойността в употреба. Обезценките се отчитат като разход и се признават в отчетта за всеобхватния доход за съответния период.

Последващи разходи

Последващи разходи свързани с определени машини, съоръжения и оборудване, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно предприемачето да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Амортизация

Амортизиращия на материалните дълготрайни активи се начислява, като се използва линейния метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, като годишните амортизационни норми за счетоводни и данъчни цели са както следва:

- | | |
|------------------------|-----|
| ▪ Компютърна техника | 20% |
| ▪ Транспортни средства | 15% |
| ▪ Стопански инвентар | 15% |

Отписване

Машините, съоръженията и оборудването се отписват от отчетта за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продават. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на „машини, съоръжения и оборудване“ се определят чрез сравняването на възнагръждението, на което Компанията очаква да има право (приходите от продажбата) и балансовата стойност на актива към датата, на която получателът получава контрол върху него. Те се посочват нетно, към „други доходи“ на лицевата страна на отчетта за всеобхватния доход в текущия финансов резултат.

Бележки към финансовия отчет

3. Съществени счетоводни политики, продължение

3.9. Данъци върху печалбата

Текущ данък

Данъкът върху печалбата се изчислява на база облагаема печалба, като за целта счетоводният финансов резултат се преобразува за определени приходно-разходни позиции в съответствие с българското данъчно законодателство. Съгласно Закона за корпоративното подоходно облагане ставката за корпоративния данък за 2018 и 2017 е 10%.

Данъчният ефект, свързан със сделки или други събития, отчетени в отчета за всеобхватния доход, също се отчита в отчета за всеобхватния доход, а данъчният ефект, свързан със сделки и други събития, отчетени директно в собствения капитал, също се отнася директно в собствения капитал.

Отсрочен данък

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия метод за определяне на задължението относно всички временни разлики на Компанията към данъта на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Задълженията по отсрочени данъци се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на данъчно облагане, освен в случаите, когато възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение нито на счетоводната, нито на данъчната печалба/(данъчна загуба).

Вземанията по отсрочени данъци се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на приспадане, до степента, в която е вероятно да има налична облагаема печалба, срещу която да се извършат съответните приспадания по отсрочени данъчни вземания. Това не се отнася за случаите, когато те възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба/(данъчна загуба).

Вземанията и задълженията по отсрочените данъци се изчисляват по данъчните ставки, които се отнасят да бъдат в сила за периода, в който включват се реализира или пасивът се урежда.

3.10. Капитал и специализирани резерви

Акционерният капитал на Компанията отразява номиналната стойност на емитираните акции.

Дивиденди върху обикновените акции се признават като задължение и се намаляват за сметка на нерезерделената печалба, когато има решение на Общото събрание на акционерите.

Резервите на Компанията включват „фонд Резервен“, който се формира от премия резерв и общ резерв, специализирани резерви по КСО и резерв от преценка на задължение по плащ с дефинирани доходи.

Източници на „фонд Резервен“ могат да бъдат:

- най-малко една пета от печалбата, която се отселя докато средствата във фонд Резервен достигнат една десета част от акционерния капитал;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премия резерв).

Премияният резерв включва получената премия по емитирани акции. Разходите по емитирането не са включени в стойността на резерва.

Нерезерделената печалба включва финансовия резултат за текущия период и патруланите печалби и непокрити загуби от предходни отчетни периоди.

НОК „ДСК – Родина“ АД осъществявайки дейността си по управление на Фондовете за дълготрайно пенсионно осигуряване, гарантира изпълнението на задълженията към осигурените лица като формира специализирани резерви, регламентиращи от изискванията на Кодекса за социално осигуряване.

Бележки към финансовия отчет

3. Съществени счетоводни политики, продължение

3.10. Капитал и специализирани резерви, продължение

Специализирани резерви, формирани за сметка на намаляване на неразпределената печалба на Компанията (Резерв за гарантиране на минимална доходност)

Резервът за гарантиране на минимална доходност се заделя към края на всеки месец като процент от нетните активи на Универсален пенсионен фонд и на Професионален пенсионен фонд. Процентът, определен съгласно изискванията на КСО към 31 декември 2018 г. и към 31 декември 2017 г. е 1%. Резервът за гарантиране на минимална доходност се формира от собствени средства на Компанията. Заделените резерви се инвестират и отчитат отделно от обикновения портфейл от собствени средства на Компанията според изискванията на КСО.

Резервът за гарантиране на минимална доходност се използва при определени условия, когато постигнатата доходност във фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване става под изисквания от КФН минимум, изчислен на база на доходността от управление на активите на всички други подобни фондове за последните 24 месеца. В случай, че се наложи използването на резерв за гарантиране на минималната доходност, Компанията прехвърля средства към съответния фонд и тези средства се разпределят по партиите на осигурените лица.

3.11. Пенсионни резерви

Съгласно изискванията на КСО ПОК „ДСК – Родина“ АД формира пенсионни резерви с цел изплащане на пенсионни пенсии на лицата, преживели по-дълго от предварителните актюерски разчети в УПФ и ДПФ. Пенсионният резерв се формира от собствени средства на Компанията и от средства на починали осигурени лица от ДПФ и УПФ, които имат наследници.

Компанията определя размера на формирания пенсионен резерв към 31 декември всяка година. Изчисленията се извършват от актюера на Компанията.

Към 31 декември 2018 г. Компанията има формиран пенсионен резерв за ДПФ и УПФ

Към 31 декември 2018 г. размерът на пенсионния резерв за ДПФ възлиза на 2 хил. лв. (5 хил. лв. към 31 декември 2017 г.), а за УПФ – 106 хил. лв. (73 хил. лв. към 31 декември 2017 г.).

3.12. Задължения към персонала и провизии по задължения за обезщетения по Кодекса на труда

Компанията отчита краткосрочни задължения по компенсирани отпуски, възникнали на база неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква отпуските да възникнат в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който настъпват лицата са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения по компенсирани отпуски към персонала включват приблизителна оценка на сумите за самите възнаградения и на вноските по задължителното социално и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда Компанията в качеството ѝ на работодател в България е задължена да заплаща на персонала при изстъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на

Бележки към финансовия отчет

3. Съществени счетоводни политики, продължение

3.12. Задължения към персонала и провизии по задължения за обезщетения по Кодекса на труда, продължение

прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани плащове с дефинирани доходи.

План с дефинирани доходи е план за доходи след изпускане, различен от план с дефинирани вноски. Нетното задължение на Компанията за плащове с дефинирани доходи се изчислява изцяло за всеки план като се прогнозира бъдещите доходи, които служителите са придобили в заплата на своите услуги в текущия и предходни периоди и този доход се дисконтира за определяне на настояща стойност. Поради липсата на силно развит пазар на първокачествени корпоративни облигации, дисконтовият процент представлява доходността на държавни облигации с падеж приблизителен до срока на задълженията на Компанията, и които са деноминирани във валута, в която се очаква доходите да бъдат платени.

Изчисленията се извършват на годишна база от актоер чрез използването на метода на произволните кредитни единици.

Компанията признава всички актоерски печалби и загуби, възникващи от плаща за дефинирани доходи, в отчети за всеобхватен доход в друг всеобхватен доход и всички разходи, възникващи от плана за дефинирани доходи, в печалби и загуби.

3.13. Други провизии, условни активи и условни пасиви

Провизиите, представляващи текущи задължения на Компанията, произтичащи от минимал събития, уреждането на които се очаква да породят необходимост от изходен паричен поток от ресурси, се признават като задължения на Компанията. Провизиите се признават тогава, когато са изпълнени следните условия:

- Компанията има сегашно задължение в резултат от минимал събития;
- има вероятност за появяване на задължението да бъде необходим поток от ресурси, за да бъде уредено задължението;
- може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението.

Сумата, призната като провизия, представлява най-добрата приблизителна оценка на изходящите парични потоци от ресурси, необходими за уреждането на настоящото задължение към датата на изготвянето на финансовия отчет. При определянето на тази най-добра приблизителна оценка Компанията взема под внимание рисковете и степента на несигурност, съпътстваща много от събитията и обстоятелства, както и ефекта от промяната на стойността на паричните средства във времето, когато те имат значителен ефект.

Провизиите се прераждат към всяка дата на изготвяне на финансовия отчет и стойността им се коригира, така че да отрази най-добрата приблизителна оценка към тази дата. Ако вече не е вероятно, че ще е необходим изходен поток ресурс за уреждане на задължението, то провизиите се отписва.

3.14. Оперативен лизинг

Изключителен

Лизинг, при който изземателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху лизингов актив се класифицира като оперативен лизинг. Поради това активът не се включва в отчети за финансовото състояние на лизингополучателя.

Плещанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи в отчети за всеобхватния доход в текущия финансов резултат на база лизингов метод за периода на лизинга.

Бележки към финансовия отчет

4. Политика на ръководството по отношение управление на риска

ПОК „ДСК Родина“ е изложен на следните видове риск при операциите си с финансови активи:

- Кредитен риск
- Пазарен риск
- Ликвиден риск
- Законов риск
- Политически риск
- Риск от концентрация
- Капитален риск

Управлението на риска на Компанията се извършва от Комитет по управлението на риска, който взема своите решения на база на анализи, оценки и предложения на отдела „Управление на риска“.

Процесът по измерване и управление на риска включва анализ на видовете рискове, на които са изложени активите на Компанията и в случай на превишение на тези рискове над предварително определено ниво, отговарящо на рисковата толерантност на Компанията, вземане на решения за намаляването им.

4.1. Кредитен риск

„Кредитен риск“ е общо рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неочаквани събития от кредитен характер, свързани с емитентите на финансови инструменти, изнесената страна по борсови и извънборсови сделки, както и държавите, в които те извършват дейност.

Ръководството на Компанията разглежда три основни вида кредитен риск:

- Контрагентен риск – рискът от неизпълнение на задължения от изнесената страна по извънборсови сделки като валутни форуърдп, ликвидни свъци, и други извънборсови инструменти, разпредени от нормативната база. Компанията управлява този риск чрез лимити за стойността на нещото вземане от всички извънборсови сделки, сключени с една изнесенна страна като процент от нетните активи.
- Рискова премия - разликата между доходността до падеж на корпоративна, общинска или проточна облигация и държавна облигация със сходни параметри. Компанията анализира плановете на рисковата премия и нейното съответствие с кредитното качество на емитента.
- Инвестиционен кредитен риск - рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един дългов финансов инструмент поради кредитно събитие при емитента на този инструмент. Кредитно събитие включва обявяване в несъстоятелност, неплатежеспособност, промяна в контрола, съществена промяна в капиталовата структура, намаляване на кредитния рейтинг и др. Ръководството на Компанията управлява този риск като извършва качествен и количествен кредитен анализ на базата на: финансови отчети, капиталова структура, обезпечения и управление и репутация на емитента.

Таблицата по-долу представя качеството на финансовите активи като максимална кредитна експозиция, на базата на рейтинги от рейтингова агенция Стиванджъ енд Пуърс, там където тези рейтинги са приложими:

<i>В хиляди лева</i>	2018	2017
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата		
<i>Рейтинг BBB-</i>	47 729	45 397
	47 729	45 397
Активи, зрелия, делове		
<i>Без рейтинг</i>	1 977	2 122
	1 977	2 122
	49 706	47 519

Бележки към финансовия отчет

4. Политика на ръководството по отношение управление на риска, продължение 4.1. Кредитен риск, продължение

Таблицата по долу представя балансовата стойност на портфейла от държавен дълг по страни.

31 декември 2018	България	Общо
<i>В милиони лева</i>		
Ценни книжа, отчетени по справедлива стойност в печалба или загуба	47 729	47 729
	<u>47 729</u>	<u>47 729</u>

31 декември 2017	България	Общо
<i>В милиони лева</i>		
Ценни книжа, отчетени по справедлива стойност в печалба или загуба	45 397	45 397
	<u>45 397</u>	<u>45 397</u>

Таблицата по долу представя матурирестната структура на портфейла от държавен дълг по страни.

31 декември 2018	До 1 месеца	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Общо
<i>В милиони лева</i>						
България	18	464	130	22 825	24 292	47 729
	<u>18</u>	<u>464</u>	<u>130</u>	<u>22 825</u>	<u>24 292</u>	<u>47 729</u>

31 декември 2017	До 1 месеца	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Общо
<i>В милиони лева</i>						
България	18	365	146	11 033	33 835	45 397
	<u>18</u>	<u>365</u>	<u>146</u>	<u>11 033</u>	<u>33 835</u>	<u>45 397</u>

4.2. Пазарен риск

Ръководството на Компанията идентифицира и измерва основните видове пазарен риск, свързани с отделните инструменти в портфейла, както следва:

4.2.1. Лихвен риск

„Лихвен риск“ е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент поради изменение на нивото на лихвения процент, повлиян върху стойността на този инструмент.

Ръководството на Компанията измерва лихвения риск чрез следните количествени методи:

„Дюрация“ – основна мярка за чувствителността на един инструмент към изменение на нивото на лихвения процент. Компанията използва метода на модифицираната дюрация да измери и управлява лихвения риск свързан с всеки инструмент базиран на лихвен процент като облигации, лихвени свали, фючърси базирани на лихвени проценти, и фючърси базирани на облигации. Изчисление на модифицирана дюрация се извършва чрез следната формула:

Бележки към финансовия отчет

4. Политика на ръководството по отношение управление на риска, продължение

4.2.1. Лихвен риск, продължение

Модифицирана Дюрация = (Максимална Дюрация)/(1 + У/n), където:

Максимална Дюрация – средно-претеглени парични потоци на база време;

Максимална Дюрация = $\sum [(Сегашна Стойност на Паричен Поток) \times (\text{Време до Настъпване на Паричен Поток})] / \text{Цена на Облигация}$

У – доходност до пазар

Н – брой лихвени заплащания на година

Таблиците по-долу представят лихвените финансовите активи на Компанията към 31 декември 2018 г. и 31 декември 2017 г. по балансова стойност съгласно лихвените им условия и матуригетпата им структура. Компанията няма финансови задължения към 31 декември 2018 г. и 31 декември 2017 г.

31 декември 2018

Инструменти с фиксиран лихвен процент

В хиляди лева	Общо	Инструменти с плаващ лихвен процент	От 3				
			До 1 месеца	От 1 до 3 месеца	месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години
Активи							
Парични средства	28 517	-	28 517	-	-	-	-
Инвестиции	47 729	-	18	464	130	22 825	24 292
Общо	76 246	-	28 535	464	130	22 825	24 292

31 декември 2017

Инструменти с фиксиран лихвен процент

В хиляди лева	Общо	Инструменти с плаващ лихвен процент	От 3				
			До 1 месеца	От 1 до 3 месеца	месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години
Активи							
Парични средства	19 611	-	19 611	-	-	-	-
Инвестиции	45 397	-	18	365	146	11 033	33 835
Общо	65 008	-	19 629	365	146	11 033	33 835

Бележки към финансовия отчет

4. Политика на ръководството по отношение управление на риска, продължение

4.2.2. Валутен риск

„Валутен риск“ е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент, деномниран във валута, различна от Лев и Еуро поради промените на курса на обмяна между тази валута и лев/евро.

Ръководството измерва валутния риск чрез използване на исторически волатилност на курса на съответната валута към лев и/или еурото и количественото определяне на експозицията на валутата като процент от активите на Компанията.

Компанията не е изложена на валутен риск, защото основните ѝ сделки са деноминирани в български лев и в евро.

4.2.3. Ценови риск

„Ценови риск, свързан с инвестиции в акции“ е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неблагоприятни промени на влиятелните пазарни цени.

Ръководството на Компанията измерва ценови риск, свързан с инвестиции в акции за приложимия за съответния пазар количествен метод от изброените:

- Историческа волатилност измерена чрез стандартно отклонение;
- Бета-коэффициенти към индексите на съответните пазари;

При невъзможност за прилагане на гореописаните два метода, ръководството на Компанията използва стандартното отклонение на индексите на регулраните пазари, на които се търгуват дадени акции като заместител при цялостния анализ на портфейлите.

Притежаните от компанията инвестиции към 31.12.2018 г. не съдържат съществен риск от намаляване в цената, тъй като над 80% от инвестициите по справедлива стойност през печалбата или загубата са инвестирани в български ДИК с мажоритет до 2024г.

4.3. Ликвиден риск

„Ликвиден риск“ е рискът от загуби при наложителни продажби на активи при неблагоприятни пазарни условия за изпълнение на изочаквано възникнали краткосрочни задължения.

В следващата таблица е представен анализ на финансовите активи и пасиви на Компанията, анализирани според остатъчните договорни срокове до падеж:

Остатъчни договорни падежи на финансовите активи и пасиви по техните балансови стойности към 31 декември 2018 г.

В милиони лева	От 3 месеца до 1 година					Без договорен матуритет	Общо
	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 1 до 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години		
Активи							
Тържени средства	28 517	-	-	-	-	-	28 517
Целни книжа, издадени или гарантирани от държавата	18	464	130	22 825	24 292	-	47 729
Акции, права, дялове	-	-	-	-	-	1 977	1 977
Вземания от пенсионни фондове	2 056	-	-	-	-	-	2 056
	<u>30 591</u>	<u>464</u>	<u>130</u>	<u>22 825</u>	<u>24 292</u>	<u>1 977</u>	<u>80 279</u>
Пасиви							
Други пасиви	134	-	82	-	-	-	216
	<u>134</u>	<u>-</u>	<u>82</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>216</u>

Бележки към финансовия отчет

4. Политика на ръководството по отношение управление на риска, продължение

4.3. Ликвиден риск, продължение

Остатъчни договорни плащаня на финансовите активи и пасиви по техните балансови стойности към 31 декември 2017 г.

В хиляди лева	От 3					Без договорен матуритет	Общо
	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години		
Налични средства	19 611	-	-	-	-	-	19 611
Банкови депозити	-	-	-	-	-	-	-
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	18	365	146	11 033	33 835	-	45 397
Акции, права, дялове	-	-	-	-	-	2 122	2 122
Вземания от пенсионни фондове	2 186	-	-	-	-	-	2 186
	<u>21 815</u>	<u>365</u>	<u>146</u>	<u>11 033</u>	<u>33 835</u>	<u>2 122</u>	<u>69 316</u>
Пасиви							
Други пасиви	102	-	122	-	-	-	224
	<u>102</u>	<u>-</u>	<u>122</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>224</u>

4.4. Законов риск

„Законов риск“ – включва всички рискове за портфейла, свързани с промени в КСО и други нормативни актове, резултирали известността дейност на Компанията. Подобни промени могат да доведат до загуба на пазарна стойност при привеждането на портфейла в регулации.

Ръководството на ПОК „АСК – Родина“ АД наблюдава законовия риск чрез отчитане на вероятността за промени в нормативната база и разглеждане на алтернатива на известните съществени ограничения.

В Държавен вестник бр. 92 от 2017 г. бе обнародван Закон за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване. С него се въвеждат промени в регламентацията на допълнителното пенсионно осигуряване, в следните основни насоки:

- Развитие на системата на корпоративно управление на пенсионноосигурителните дружества, повишаване на изискванията към членовете на управителните и контролните органи;
- Усъвършенстване на изискванията към системите за управление на пенсионноосигурителните дружества;
- Развитие на функциите на банките-позачители;
- Усъвършенстване на режима за инвестиране на средствата на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване;
- Съобразяване с изисквания на законодателството на Европейския съюз;
- Повишаване на изискванията към осигурителните посредници;
- Повишаване на прозрачността на допълнителното пенсионно осигуряване и на осведомеността на осигуряваните лица;
- Промени в регулаторните правомощия и усъвършенстване на производствата по издаване на разрешения и одобрения;
- Други.

Бележки към финансовия отчет

4. Политика на ръководството по отношение управление на риска, продължение

4.4. Законен риск, продължение

Основната част от измененията свързани с режима за инвестиране на средствата на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване влизат в сила на 18.11.2018г. В § 155, ал.1 от ЗИДКСО е предвиден 18 месечен срок от обнародването на закона в „Държавен вестник“, в който пенсионноосигурителните дружества са длъжни да приведат дейността си в съответствие със закона и актовете по прилагането на Кодекса, като съгласно § 155, ал.3 от ЗИДКСО е изрично уреден срок до 31 декември 2021 г., в който пенсионноосигурителните дружества са длъжни да приведат в съответствие с предвидените изисквания към инвестиционната дейност активите, притежавани от управляваните от тях фондове за допълнително пенсионно осигуряване, които към датата на влизането в сила на закона не отговарят на тези изисквания.

Ръководството на Компанията е предприело необходимите действия за привеждане на дейността на Компанията и управляваните от нея фондове в съответствие с изискванията на законодателството.

4.5. Политически риск

„Политически риск“ – промяната от появата на стресовия в политическото положение, водещ до влошаване на нормалното функциониране на държавните органи и институции. Той се изразява в предприемането от страната на официалните власти на мерки и инициативи, които могат да доведат до влошаване на пазарните и инвестиционни условия, при които Компанията осъществява своята дейност.

Ръководството наблюдава политическия риск чрез присъдения кредитен рейтинг на държавата-емитент, съответно на държавата по седалище на емитента/контрагента, както и наблюдение на политическата обстановка в държавата-емитент, съответно на държавата по седалище на емитента/контрагента.

4.6. Риск от концентрация

„Риск от концентрация“ е рискът от загуби поради неправилна диверсификация на експозиции към един емитент, група свързани лица, към един и същи икономически отрасъл или географска област. Измерването на риска от концентрация се осъществява от Ръководството, чрез количествено определяне на експозицията към всеки емитент (група свързани лица) като процент от нетните активи.

Експозициите към финансови инструменти индивидуално 5% от активите на Компанията са: ДИК на Република България и Парични средства в разплащателни сметки в банки.

4.7. Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала Компанията цели да създава и поддържа възможности тя да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвръщаемост на инвестираните средства.

Компанията текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база съотношението на задълженост. Характерното и за двата представени периода е, че тя финансира дейността си основно от собствения си генериран печалби и в по-малка степен от поддържането на определено ниво на търговски и други задължения. Съотношението „пасивен собствен капитал и специализирани резерви“ е 0.02 (0.02 към 31 декември 2017).

5. Използване на счетоводни преценки и предположения

Оценка на финансовите инструменти

Компанията определя справедлива стойност, използвайки следната йерархия, която отразява значимостта на факторите, използвани за определяне на справедлива стойност:

Бележки към финансовия отчет

5. Използване на счетоводни преценки и предположения, продължение

- Ниво 1 - входящите данни на ниво 1 са котиралите (искоригирани) цени на инструменти на активните пазари за идентични финансови инструменти;
- Ниво 2 - входящите данни на ниво 2 са входящи данни за даден актив или пасив, различни от котиралите цени, включени в ниво 1, които, пряко или косвено, са достъпни за наблюдение. Тази категория включва инструменти, оценявани използвайки котирани цени на подобни активи или пасиви на активни пазари; котирани цени на идентични или подобни активи или пасиви на пазари, които не се считат за активни; други техники за оценяване, където всички значими входящи данни са пряко или косвено достъпни за наблюдение, използвайки пазарни данни;
- Ниво 3 - входящите данни на ниво 3 са ненаблюдаеми входящи данни за даден актив или пасив. Тази категория включва всички инструменти, при които техниката за оценяване не включва наблюдаеми входящи данни и ненаблюдаемите входящи данни имат значителен ефект върху оценката на инструмента. Тази категория включва инструменти, които се оценяват на базата на котирани цени на подобни инструменти, където значителни ненаблюдаеми корекции или предположения се изискват за да отразят разликите между инструментите.

Таблиците по долу показват балансовите стойности на притежаваните от Компанията финансови активи, по справедлива стойност през нечакба и загуба (целни книжа, издадени или гарантирани от държавата и акции, права, дялове) към 31 декември 2018 и 31 декември 2017 г. включително ливата им в йерархията на справедливите стойности:

31 декември 2018	Балансова стойност		Справедлива стойност					
	В хил. лева	Бел.	По справедлива стойност през нечакба или загуба	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност								
Целни книжа, издадени или гарантирани от държавата	7		47 729	47 729	47 729	-	-	47 729
Акции, права, дялове	7		1 977	1 977	1 622	355	-	1 977
			49 706	49 706	49 351	355	-	49 706

31 декември 2017	Балансова стойност		Справедлива стойност					
	В хил. лева	Бел.	По справедлива стойност през нечакба или загуба	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност								
Целни книжа, издадени или гарантирани от държавата	7		45 397	45 397	45 397	-	-	45 397
Акции, права, дялове	7		2 122	2 122	2 122	-	-	2 122
			47 519	47 519	47 519	-	-	47 519

Управлението смята, че балансовата стойност за финансовите активи и пасиви, различни от тези оценявани по справедлива стойност (парични средства и парични еквиваленти, вземащи и задължения) е разумно приближение на пълната справедлива стойност.

Бележки към финансовия отчет

5. Използване на счетоводни преценки и предположения, продължение

Актьорски изчисления

При определяне на сегашната стойност на задълженията за обезщетения по Кодекса на труда при пенсиониране се използват изчисления на сертифицирани актьори, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор.

В резултат на направените изчисления с отчетно задължение в размер на 50 хил. лв. (45 хил. лв. към 31 декември 2017 г.).

Разходи по договор с клиенти

Считано от м. юли 2011 г. ПОК „ДСК – Родина“ АД признава като актив разходите за комисионни възмездия за осигурителните посредници. При определяне на срока на амортизиране на комисионните е използван модел с множествен декремент, който отчита за всяка възраст лица влиянието на различни фактори, които определят бъдещото отплаване на осигурените лица от фондовете. Въз основа на промяна в очакванията на Компанията за полезния живот на актива, срокът на амортизицията се актуализира и от 01.01.2018 г., този актив се амортизира за 60 месечен период. Ефектът от промяната на срока на амортизация върху разходите за комисионни възмездия за осигурителни посредници през 2018 г. е намаляване в размер на 2 914 хил. лв., съответно увеличение на актива за разходи по договори с клиенти към 31.12.2018 г. в размер на 2914 хил. лв.

6. Парични средства и парични еквиваленти

В милиони лева	2018	2017
Парични средства в разплащателни сметки в банки	28 517	19 611
	28 517	19 611

Паричните към 31.12.2018 г. парични средства по текущи сметки на Компанията са основно в банки с добра репутация и стабилна ликвидност, и кредитен рейтинг по Fitch (агенция) BBB+ (рейтинг) и по Б.А.КР (агенция) BBB- (рейтинг).

7. Инвестиции по справедлива стойност в печалбата или загубата

В милиони лева	2018	2017
Финансови инструменти по справедлива стойност в печалба и загуба		
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	47 729	45 397
Акции, права, дялове	1 977	2 122
	49 706	47 519

7.1. Валутна структура на инвестициите

В милиони лева	2018	2017
Инвестиции, деноминирани в български лева		
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	1 207	1 241
Акции, права, дялове	1 977	2 122
	3 184	3 363
Инвестиции, деноминирани в евро		
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	46 522	44 156
	46 522	44 156
	49 706	47 519

Бележки към финансовия отчет

7.2. Инвестиции на специализирани и пенсионни резерви

Съгласно изискванията на КСО за инвестиране на средствата, които покриват резервите за гарантиране на минимална доходност, Компанията притежава следните инвестиции в ценни книжа, които са част от портфейла финансови активи, държани за търгуване и имат следната структура по вид влята:

<i>В хиляди лева</i>	2018	2017
Финансови активи, в които е инвестиран резерв за гарантиране на минимална доходност на УПФ		
- Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, деноминирани в български лева	1 072	1 101
- Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, деноминирани в евро	16 832	15 556
	<u>17 904</u>	<u>16 657</u>
Финансови активи, в които е инвестиран резерв за гарантиране на минимална доходност на ППФ		
- Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, деноминирани в български лева	98	98
- Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, деноминирани в евро	1 492	1 435
	<u>1 590</u>	<u>1 533</u>
Финансови активи, в които е инвестиран пенсионен резерв УПФ		
- Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, деноминирани в български лева	35	36
- Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, деноминирани в евро	71	37
	<u>106</u>	<u>73</u>
Финансови активи, в които е инвестиран пенсионен резерв на ДПФ		
- Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, деноминирани в евро	2	5
	<u>2</u>	<u>5</u>
	<u>19 602</u>	<u>18 268</u>

8. Вземания от пенсионни фондове

Вземанията на Компанията от управляваните от нея пенсионни фондове са краткосрочни, уреждат се ежесечно и представляват начислените такси в полза на Компанията от всеки един фонд съгласно Правилниците за организацията и дейността на УПФ, ППФ, АПФ и ДПФИС.

<i>В хиляди лева</i>	2018	2017
Вземания от Универсален пенсионен фонд		
Такси от осигурителни вноски	593	687
Инвестиционна такса	1 221	1 195
	<u>1 814</u>	<u>1 882</u>
Вземания от Професионален пенсионен фонд		
Такси от осигурителни вноски	44	51
Инвестиционна такса	109	110
	<u>153</u>	<u>161</u>
Вземания от Доброволен пенсионен фонд		
Такси от осигурителни вноски	70	100
Възвратна такса	10	11
Такси за изтегляне на суми	3	3
Инвестиционна такса	-	17
	<u>83</u>	<u>131</u>
Вземания от Доброволен пенсионен фонд по професионални схеми		
Такси от осигурителни вноски	6	5
Инвестиционна такса	-	6
Възвратна такса	-	1
	<u>6</u>	<u>12</u>
	<u>2 056</u>	<u>2 186</u>

Бележки към финансовия отчет

9. Машини, съоръжения и оборудване

<i>В хиляди лева</i>	Компютър на техника	Транспортни средства	Други	Общо
Отчетна стойност към 01.01.2017	314	598	47	959
Новопридобити:	51	140	1	192
Отписани:	-	(47)	-	(47)
Отчетна стойност към 31.12.2017	365	691	48	1 104
Натрупана амортизация към 01.01.2017	253	303	44	600
Разходи за амортизация:	29	95	1	125
Амортизация на отписани активи:	-	(47)	-	(47)
Натрупана амортизация към 31.12.2017	282	351	45	678
Балансова стойност към 31.12.2017	83	340	3	426
Отчетна стойност към 01.01.2018	365	691	48	1 104
Новопридобити:	32	140	1	173
Отписани:	(94)	(67)	(16)	(177)
Отчетна стойност към 31.12.2018	303	764	33	1 100
Натрупана амортизация към 01.01.2018	282	351	45	678
Разходи за амортизация:	30	113	1	144
Амортизация на отписани активи:	(94)	(60)	(16)	(170)
Натрупана амортизация към 31.12.2018	218	404	30	652
Балансова стойност към 31.12.2018	85	360	3	448

Отчетната стойност на пазлъмно амортизираните активи към 31.12.2018 г., които се ползват в дейността на Компанията е 174 хил. лв. (31 декември 2017 г.: 254 хил. лв.).

10. Нематериални активи

<i>В хиляди лева</i>	Програмни продукти	Лицензи	Общо
Отчетна стойност към 01.01.2017	569	151	711
Новопридобити:	74	-	74
Отчетна стойност към 31.12.2017	634	151	785
Натрупана амортизация на 01.01.2017	421	126	547
Разходи за амортизация:	62	-	62
Натрупана амортизация към 31.12.2017	483	126	609
Балансова стойност към 31.12.2017	151	25	176
Отчетна стойност към 01.01.2018	634	151	785
Новопридобити:	78	-	78
Отчетна стойност към 31.12.2018	712	151	863
Натрупана амортизация на 01.01.2018	483	126	609
Разходи за амортизация:	71	-	71
Натрупана амортизация към 31.12.2018	554	126	680
Балансова стойност към 31.12.2018	158	25	183

Бележки към финансовия отчет

11. Отсрочени данъчни активи и разходи за данъци

В хиляди лева

	2018	Признати в печалба и загуби	2017
Отсрочен данъчен актив върху начислени неизползвани компенсиреми отпуски на персонала и осигуровки върху тях	16	2	14
Отсрочен данъчен актив върху начислени, но неизплатени възнаграждения на персонала и осигуровки върху тях	61	4	57
Отсрочен данъчен актив върху начислени провизии по задължения за обезщетения по Кодекса на труда	2	-	2
Отсрочен данъчен актив върху начислени провизии по съдебни дела	8	(1)	9
Отсрочен данъчен актив върху начислени други задължения и провизии	2	(4)	6
	89	1	88

В хиляди лева

	2017	Признати в печалба и загуби	2016
Отсрочен данъчен актив върху начислени неизползвани компенсиреми отпуски на персонала и осигуровки върху тях	14	2	12
Отсрочен данъчен актив върху начислени, но неизплатени възнаграждения на персонала и осигуровки върху тях	57	6	51
Отсрочен данъчен актив върху начислени провизии по задължения за обезщетения по Кодекса на труда	2	-	2
Отсрочен данъчен актив върху начислени провизии по съдебни дела	9	3	6
Отсрочен данъчен актив върху начислени други задължения и провизии	6	(4)	10
	88	7	81

Към 31 декември 2018 Компанията признава отсрочен данъчен актив в размер на 89 хил. лв. върху неизползваните компенсиреми отпуски на персонала, върху начислените, но неизплатени възнаграждения и върху други задължения и провизии, тъй като са налице очаквания за съществуване на печалби в бъдещи периоди, които да са достатъчни за реализирането на актива.

Данъчната ставка е в размер на 10 % за 2018 и на 10% за 2017. Очакваните и действително признатите данъчните разходи в отчет за всеобхватния доход са както следва:

<i>В хиляди лева</i>	2018	2017
Данък върху печалба за текущата година	1 365	1 156
Ефект от отсрочени данъци	(1)	(7)
Разходи за данъци	(1 364)	(1 149)

Равнище на разходи за данъци определен спрямо счетоводния резултат:

Печалба преди данъчно облагане	14 926	15 235
10%	1 493	1 522
Данъчен ефект от увеличение на специализирани резерви	(131)	(376)
Данъчен ефект от постоянни разлики	2	3
Общо разход за данъци	1 364	1 149
Ефективен процент	9.14%	7.55%

Бележки към финансовия отчет

12. Разходи по договори с клиенти

В разходи по договори с клиенти е отчислена оставащата за признаване в следващи отчетни периоди част от капитализираните разходи за комисионни възнаграждения, платени за привличане на осигурени лица във връзка с прилаганата от Компанията счетоводна политика за разпределяне на тези разходи за 60-месечен период, считано от 01.01.2018 г. (2017 г.: 24 – месечен период), виж Бележка №5. През 2018 г. отчетените разходи за амортизация са в размер на 1 700 хил.лв. (2017: 4 397 хил.лв.), виж Бележка №24. Няма отчетени загуби от обезценка във връзка с капитализираните разходи.

13. Други активи

В хиляди лева	2018	2017
Разходи за бъдещи периоди (застраховки, абонаменти и други)	50	48
Вземания от клиенти и доставчици	8	34
Други краткосрочни вземания	18	6
	<u>76</u>	<u>88</u>

14. Задължения към персонала и осигурителни организации

В хиляди лева	2018	2017
Задължения към персонала	600	555
Задължения по неизползвани отпуски на персонала	140	120
Задължения за социални осигуровки	26	25
Задължения за осигуровки по неизползвани отпуски на персонала	17	16
	<u>783</u>	<u>716</u>

Задълженията към персонала към 31 декември 2018 г. включват задължения за допълнителни възнаграждения, които ще бъдат изплатени след период бо-дълъг от една година в размер на 157 хил. лв. (144 хил. лв. към 31 декември 2017).

15. Търговски задължения

В хиляди лева	2018	2017
Текущи задължения към доставчици	49	29
	<u>49</u>	<u>29</u>

16. Данъчни задължения

В хиляди лева	2018	2017
Данък върху печалбата	170	108
Данъци върху доходите на физическите лица	75	71
Данъци върху разходите	31	8
Данък върху добавена стойност	4	4
	<u>280</u>	<u>191</u>

Възможно е да бъде извършена данъчна ревизия в петгодишен срок от изтичане на годишата, чрез която е подадена данъчната декларация за съответното задължение. Ревизията потвърждава окончателно данъчното задължение на съответното дружество – данъчно задължено лице, освен в изрично предвидените от законодателството случаи.

Бележки към финансовия отчет

17. Други задължения

<i>В хиляди лева</i>	2018	2017
Пенсионен резерв УПФ	106	73
Пенсионен резерв АПФ	2	5
Задължения за обезщетения по КТ при пенсиониране	50	45
Провизии по съдебни дела	77	86
Задължения към осигурителни покрелници	21	61
Други задължения	146	134
	<u>402</u>	<u>404</u>

Към 31 декември 2018 г. УПФ не изплаща пожизнени пенсии, а формираният пенсионен резерв УПФ е от постъпващи средства на основание чл.170, ал.3 на КСО. Към 31 декември 2018 г. АПФ изплаща пожизнени пенсии. Настоящата стойност на бъдещите плащания по тези пенсии, на базата на актуарски изчисления е 29 хиля. лв., а средствата по индивидуалните сметки на пенсионерите с пожизнени пенсии са 29 хиля. лв. Размерът на пенсионния резерв в Компанията е 2 хиля. лв. - постъпващи средства от предишни години на основание чл. 245, ал. 3 и ал. 5 на КСО.

Задълженията за обезщетения по Кодекса на труда (КТ) при пенсиониране включват задължения за плащове с дефинирани доходи при пенсиониране. Компанията има задължение за плащане на доход при паусане на тези свои служители, които се пенсионира в съответствие с изискванията на чл. 220, § 3 от КТ в България. Съобразно тези разпоредби на КТ, при прекратяване на трудовия договор на служител, придобил право на пенсия, работодателят му изплаща обезщетение в размер на две брутни работни заплати. В случай че работникът или служителът има натрупан стаж от 10 и повече години към датата на пенсиониране, обезщетението е в размер на шест брутни работни заплати.

Приблизителният размер на задълженията за плащове с дефинирани доходи при пенсиониране към всеки отчетен период и разходите признати в печалби и загуби се базират на актуарски доклади. Информация за използваните параметри и предположения е оловестена по-долу.

Планът за дефинирани доходи (задължение за изплащане на доход при пенсиониране) е нефинансиран.

В следващата таблица са показвани движенията в настоящата стойност на задълженията по плащове с дефинирани доходи:

<i>В хиляди лева</i>	2018	2017
Настояща стойност на задълженията към 1 януари	45	32
Изатени суми	(12)	(5)
Разходи за текущ стаж	7	5
Разходи за лихви	1	1
Актуарски загуби от промени в демографски и финансови предположения	9	12
Настояща стойност на задължението към 31 декември	<u>50</u>	<u>45</u>

ПОК „ДСК – Родина“ АД

ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

31 декември 2018

Бележки към финансовия отчет**17. Други задължения, продължение****Акционерски предложения**

	2018	2017
Дискантов % към 31 декември:	1.0%	1.4%
Ниво на бъдещи заплати	3% - 2019, 2020 г. и след това	3% - 2017, 2018 г. и след това
Текучество на годишна база според възрастовите групи	28% за възраст 18-30 г; 15% за 31-40 г; 8% за 41-50 г. и 1% за 51-60 г.	28% за възраст 18-30 г; 15% за 31-40 г; 8% за 41-50 г. и 1% за 51-60 г.

18. Капитал и специализирани резерви**18.1. Акционерен капитал**

Акционерният капитал на Компанията се състои от обикновени акции с номинална стойност в размер на 1 лв. за акция. Всяка акция се с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представлява един глас от Общото събрание на акционерите на Компанията. Към 31 декември 2018 г. Банка ДСК ЕАД притежава 99.75% от капитала на ПОК „ДСК – Родина“ АД.

	2018	2017
Брой акции изцяло платени:	6 010 000	6 010 000
- в началото на годината	6 010 000	6 010 000
Брой акции напълно платени към 31 декември	6 010 000	6 010 000

Основните акционери на Компанията са представени както следва:

	2018 Брой акции	2018 %	2017 Брой акции	2017 %
Име				
Банка ДСК ЕАД	5 994 829	99.75	5 994 829	99.75
Други	15 171	0.25	15 171	0.25
	6 010 000	100	6 010 000	100

18.2. Резерви

<i>В милиони лева</i>	2018	2017
Резерв от премия на емисии	181	181
Общи резерви	471	471
Резерв от последващи оценки на планове с дефинирани доходи:	(32)	(23)
	620	629

19. Специализирани резерви

<i>В милиони лева</i>	2018	2017
Резерв за гарантиране на минимална доходност за УПФ	17 904	16 657
Резерв за гарантиране на минимална доходност за ППФ	1 590	1 533
	19 494	18 190

Бележки към финансовия отчет

19. Специализирани резерви, продължение

Съгласно чл. 193 от КСО Компанията състави да формира резерви за минимална доходност за всеки от управляваните от нея фондове за допълнително задължително пенсионно осигуряване. Съгласно МСФО специализираните резерви се формират чрез заемане от неразпределените печалби.

Промените в специализираните резерви за гарантиране на минимална доходност и в пенсионните резерви за годишата, приключваща на 31 декември 2018 г. и 2017 г. са както следва:

<i>В хиляди лева</i>	Резерв минимална доходност УПФ	Резерв минимална доходност ППФ	Общо специализирани резерви
Сaldo към 01.01.2017 г.	13 169	1 257	14 426
Намаляване на специализираните резерви	3 488	276	3 764
Сaldo към 31.12.2017 г.	9 681	981	10 662
Намаляване на специализираните резерви	1 247	57	1 304
Сaldo към 31.12.2018 г.	8 434	924	9 358

20. Приходи по договори с клиенти

За осъществяване на дейността по допълнително задължително и доброволно пенсионно осигуряване и за управление на пенсионните фондове, Компанията събира такси и удържки, съобразно предвиденото в Кодекса за социално осигуряване и Правилниците за дейността и организацията на Фондовете.

20.1. Приходи, свързани с управление на Универсален пенсионен фонд

<i>В хиляди лева</i>	2018	2017
Такса от осигурителни вноски	8 056	7 478
Инвестиционна такса	13 961	12 663
	22 017	20 141

20.2. Приходи, свързани с управление на Професионален пенсионен фонд

<i>В хиляди лева</i>	2018	2017
Такса от осигурителни вноски	624	594
Инвестиционна такса	1 267	1 184
	1 891	1 778

20.3. Приходи, свързани с управление на Доброволен пенсионен фонд

<i>В хиляди лева</i>	2018	2017
Такса от осигурителни вноски	1 056	970
Възвратна такса	177	178
Такси преизвържани от ДПФ „ДСК Родина” в друг ДПФ, получени директно от осигурени лица	1	2
Инвестиционна такса		357
Други такси	41	36
	1 275	1 543

Бележки към финансовия отчет

20. Приходи по договори с клиенти, продължение

20.4. Приходи, свързани с управление на Доброволен пенсионен фонд по професионални схеми

<i>В хиляди лева</i>	2018	2017
Такса от пенсионерски вноски	63	62
Встъпителна такса	6	6
Инвестиционна такса	-	125
	<u>71</u>	<u>193</u>

21. Приходи от лихви и от оценка на финансови активи

21.1. Приходи от лихви

Приходи от лихви и разходи за лихви не включват тези, произтичащи от промяната в справедливата стойност на финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност в печалба или загуба. Следните суми са включени в отчета за всеобхватния доход:

<i>В хиляди лева</i>	2018	2017
Нетни приходи от лихви, свързани с:		
- финансови инструменти, отчетени по справедлива стойност през печалба или загуба	505	536
- финансови инструменти, отчетени по справедлива стойност през печалба или загуба, в които са инвестирани специализирани резерви	470	455
- отрицателни лихви по разплащателни сметки	(1)	(3)
	<u>974</u>	<u>988</u>

21.2. Нетни (загуби)/ печалби от оценка на финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата

Сумата от 934 х. лв. нетни загуби включва нетният ефект от переоценката на финансовите инструменти до справедлива стойност (2017 г.: нетни печалби 1 667 х. лв.).

21.3. Приходи от дялово участие

<i>В хиляди лева</i>	2018	2017
Приходи от дивиденди	1	-
	<u>1</u>	

22. Други финансови приходи/(разходи), нетно

<i>В хиляди лева</i>	2018	2017
Нетни печалби от операции с финансови активи	5	6
Разходи по валутни операции	(1)	(2)
Други	(2)	(2)
	<u>2</u>	<u>2</u>

ПОК „ДСК – Родина“ АД

ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

31 декември 2018

Бележки към финансовия отчет**23. Други доходи, нетно**

<i>В хиляди лева</i>	2018	2017
Приходи от продажба на ДМА	22	9
Балансова стойност на отписани ДМА	(8)	-
Щеталба от продажба на ДМА	14	9
Други доходи	4	5
	18	14

24. Разходи за комисионни на осигурителни посредници

<i>В хиляди лева</i>	2018	2017
Разходи за комисионни за осигурителни посредници за УПФ	1 337	3 807
Разходи за комисионни за осигурителни посредници за ЦПФ	81	220
Разходи за комисионни за осигурителни посредници за АГФ	282	370
	1 700	4 397

25. Разходи за персонала

Разходите за персонала включват:

<i>В хиляди лева</i>	2018	2017
Разходи за възнаграждения, вкл. социални придобивки	3 480	3 257
Разходи за социални осигуровки	944	860
	4 424	4 117

Разходите за социални осигуровки за 2018 г. включват разходи за осигуровки на осигурителни посредници - физически лица, в размер на 461 хиляди лв. (423 хиляди лв. за 2017).

26. Други административни разходи и разходи за банка полечител

<i>В хиляди лева</i>	2018	2017
Такси, платени на надзорни органи, камари и други такси и застраховки	1 483	111
Разходи за банка полечител	915	748
Пощенски и телекомуникационни разходи	313	296
Разходи за маркетинг, реклама и рекламни материали	293	238
Разходи за външни услуги, свързани с експлоатация на компютърна и офис техника	185	177
Разходи за външни експерти в това число:	157	168
- <i>Правенски финансов одит</i>	81	60
- <i>Други услуги свързани с одит, предоставени от регистрирани одитори</i>	2	30
- <i>Други услуги от външни експерти, свързани с одита</i>	74	78
Разходи за наеми, включително паркинги и гаражи	151	137
Разходи за печатни услуги	146	78
Разходи за материали, свързани с превозни средства	83	84
Разходи за комуникации	94	82
Разходи за местни данъци и други данъци	73	48
Разходи за печатни издания, канцеларски и други материали	40	33
Разходи за квалификация на персонала	39	58
Разходи за комунални услуги, ремонт и материали, свързани с поддръжка на офис	18	15
Поддръжка и ремонт на транспортни средства	11	11
Разходи за материали, свързани с експлоатация на компютърна и офис техника	6	5
Други разходи	37	48
	4 043	2 337

Беласжки към финансовия отчет

26. Други административни разходи и разходи за банка непечител, продължение

В числените разходи за външни експерти са включени разходи за независим финансов одит, разходи за технически съветвания, разходи за юридически и други консултантски услуги, извършени от външни експерти

Другите услуги, несвързани с одита, не включват услуги, предоставени от регистрирани одитори.

Неотменните аптажименти на Компанията по договори за оперативен лизинг са следните:

Минимални бъдещи лизингови плащания

31 декември 2018

В хиляди лева

С плащане до 1 година	90
С плащане от 1 до 5 години	320
С плащане над 5 години	-
Общо задължения по оперативен лизинг	<u>410</u>

27. Разходи за провизии

В хиляди лева	2018	2017
Разходи за провизии	-	57
Начислени суми за задължения към персонала по КТ при пенсиониране	7	6
	<u>7</u>	<u>63</u>

28. Оповестяване на свързани лица

ПОК „ДСК - Родина“ АД е контролирана от „Банка ДСК“ ЕАД като основен акционер и непряко от ОТИ Банк, като едноличен собственик на капитала на „Банка ДСК“ ЕАД.

Свързани лица на ПОК „ДСК-Родина“ АД са „ДСК Управление на активи“ АД, „ДСК Лизинг“ група, „ДСК Транс Секюрити“ ЕООД, „ДСК Турс“ ЕООД като част от финансовата група ОТИ/„Банка ДСК“ ЕАД, а също и всички други дружества от групата на ОТИ Банк и „Банка ДСК“ ЕАД. Следните със свързани лица включват:

28.1. Възнаграждения на ключовия управленски персонал

В хиляди лева	2018	2017
Възнаграждения и социални осигуровки на ключов управленски персонал, в т.ч.:	932	884
<i>Краткосрочни доходи</i>	857	815
<i>Дългосрочни доходи</i>	75	69
	<u>932</u>	<u>884</u>

В оповестената стойност освен възнагражденията на Управителен и Надзорен съвет са включени и тези на служителите на ръководни позиции.

ПООК „ДСК – Родина“ АД

ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

31 декември 2018

Бележки към финансовия отчет

28. Оповестяване на свързани лица, продължение

28.2. Отношения между ПООК „ДСК – Родина“ АД и „Банка ДСК“ ЕАД, продължение

- Признати разходи в отчета за всеобхватния доход на ПООК ДСК – Родина“ АД

<i>В милиони лева</i>	2018	2017
Разходи за наем	99	92
Разходи за други външни услуги	21	17
Разходи за банкови такси	1	1
	<u>121</u>	<u>110</u>

Към датата на изготвяне на финансовия отчет Компанията има задължения към „Банка ДСК“ ЕАД в размер на 2 млн. лв.

- Позиции от отчета за финансовото състояние на ПООК ДСК – Родина“ АД

<i>В милиони лева</i>	2018	2017
Салда по разплащателни сметки	28 510	19 607
	<u>28 510</u>	<u>19 607</u>

28.3. Отношения между ПООК „ДСК – Родина“ АД и „ДСК Турс“ ЕООД

- Признати разходи в отчета за всеобхватния доход на ПООК ДСК – Родина“ АД

<i>В милиони лева</i>	2018	2017
Разходи за маркетинг и реклама	216	103
Разходи за квалификация на персонала	15	36
Разходи за командировки	5	1
Представителни разходи	-	-
	<u>236</u>	<u>141</u>

Към датата на изготвяне на финансовия отчет Компанията няма задължения към „ДСК Турс“ ЕООД.

28.4. Отношения между ПООК „ДСК – Родина“ АД и „ДСК – Управление на активи“ АД

- Позиции от отчета за финансовото състояние на ПООК ДСК – Родина“ АД

Към 31 декември 2018 и 2017 ПООК „ДСК – Родина“ АД притежава дялове от договорните фондове, управлявани от „ДСК Управление на активи“ АД, както следва:

	2018	2017
	<u>Брой дялове</u>	<u>Брой дялове</u>
ДСК Баланс	166 871	166 871
ДСК Растеж	1 472 480	1 472 480
ДСК Имоти	69 339	69 339

Към 31 декември 2018 и 2017 справедливата стойност на притежаваните от ПООК „ДСК – Родина“ АД дялове от договорните фондове, управлявани от „ДСК Управление на активи“ АД е както следва:

<i>В милиони лева</i>	2018	2017
ДСК Баланс	216	233
ДСК Растеж	1 343	1 491
ДСК Имоти	62	63
	<u>1 621</u>	<u>1 787</u>

Бележки към финансовия отчет

29. Други оповестявания

Таблицата по-долу представя информация за вилите неконсолидирани структурирани предприятия, които Компанията не консолидира, но има участие в тях.

В хиляди лева

Вид предприятие	Цел на предприятието и начини на финансиране	Участие на Компанията в структурираното предприятие	Общо управлявани активи
УИФ „ДСК Родина“, ПЕИФ „ДСК Родина“, ДИФ „ДСК Родина“, ДИФ/С „ДСК Родина“	Управление на партията на осигурителите или Пенсионните фондове се финансират чрез получаване на вноски за осигурителите или от ПОВ, работодателски или лични вноски в зависимост от типа фонд	Приходи от такси в размер на 25 254 хил. лева за 2018 г. и 23 655 хил. лева за 2017 г.	2 073 735 хил. лв. за 2018 г. 1 932 022 хил. лв. за 2017 г.

Максималната изложена на зауба на Компанията към 31 декември 2018 г. по отношение на неконсолидираните структурирани предприятия, е балансовата стойност на незадължените вземания по такси в размер на 2 056 хил. лева (2017: 2 186 хил. лева)

Към 31 декември 2018 и 31 декември 2017 УИФ „ДСК – Родина“ и ПИФ „ДСК – Родина“ не са получили от Националната агенция по приходите информация за всички дължими съответно за 2018 и 2017 суми по осигурителните партии на осигурените лица. Поради това, ръководството на Компанията е възприело политика на отчитане на средствата по индивидуалните партии на база на действително получените плащания. Доколкото не могат да бъдат надеждно определени, свързаните с тези суми такси и комисионни, дължими на Компанията, също не са признати във финансовия отчет към 31 декември 2018. Незадожените към 31 декември 2017 суми, но получени през 2018 и съответните такси и комисионни по тях са признати през 2018.

В съответствие с изискванията на КСО, Компанията гарантира с активите си изпълнението на задълженията на УИФ и ПИФ към осигурените в тях лица.

30. Събития, настъпили след датата, към която е съставен финансовия отчет

Няма събития след датата на отчетния период, изискващи корекции или оповестяване във финансовия отчет на ПОК „ДСК-Родина“